

Cephke

Cephe

Adres : 6, Rue Antikhane, Kahire

Başyazar : R. T. Eland

SERİ : II, No 7 — NISAN 1945 İKİNCİ SAYISI

Kapağımız :

TUTULAN SÖZ

Kapağımızı süsleyen resim, İngiltere Başbakanı Mr. W. Çörçil'i, Ren'i ziyareti esnasında gösteriyor. Bundan bir müddet evvelde Zığfreid hattını gezmiş bulunan Çörçil, etrafındaki komutanlara şöyle demişti : "Mareşal Montgomery'yi Alemeyin'den buraya kadar takip ettim. Bundan sonra da onu Ren'in karşı yakasındaki zaferlerinde de takip edeceğim ve oradaki mağrur ve kuvvetli düşmanı yeneceğiz." Bugün, bu tarihi söz tutulmuş bulunuyor.

İÇİNDEKİLER :

CEPHE'nin Objektifinden	1-2
Türkiye Büyük Millet Meclisi	3-4
10 Tonluk Bombalar	5-6
Mandalay Düştü	7
Cephelerde Durum	
Roket Bataryaları	8
Almanya Yıkılırken	9-10
Ren Zaferi	11-12
Shakespeare	13-14
Türk Sahnesinde Shakespeare	15-16
Harp Yıllarında Shakespeare	17
Çocuk ve Tiyatro	18
Çocuk ve Sihat	19
Çocuk ve Yarın	20
Çocuk ve Giyim	21-22

BRİTANYA RADYO YAYIN POSTALARI

B.R.Y.P.'ni muntazaman dinleyiniz !

TÜRKİYE SAATİLE YAYINLAR TÜRKÇE

Türkiye saati	Dalga uzunluğu
08.15—08.30	31.17, 42.13 m.
12.30—12.45	19.91, 25.68, 31.61 m.
15.15—15.30	19.66, 25.68 m.
19.30—20.00	31.32, 25.68 m.

İNGİLİZCE

09.00—09.15	31.55, 19.82 m.
14.00—14.15	19.82 m.
18.00—18.15	19.82 m.

FRANSIZCA

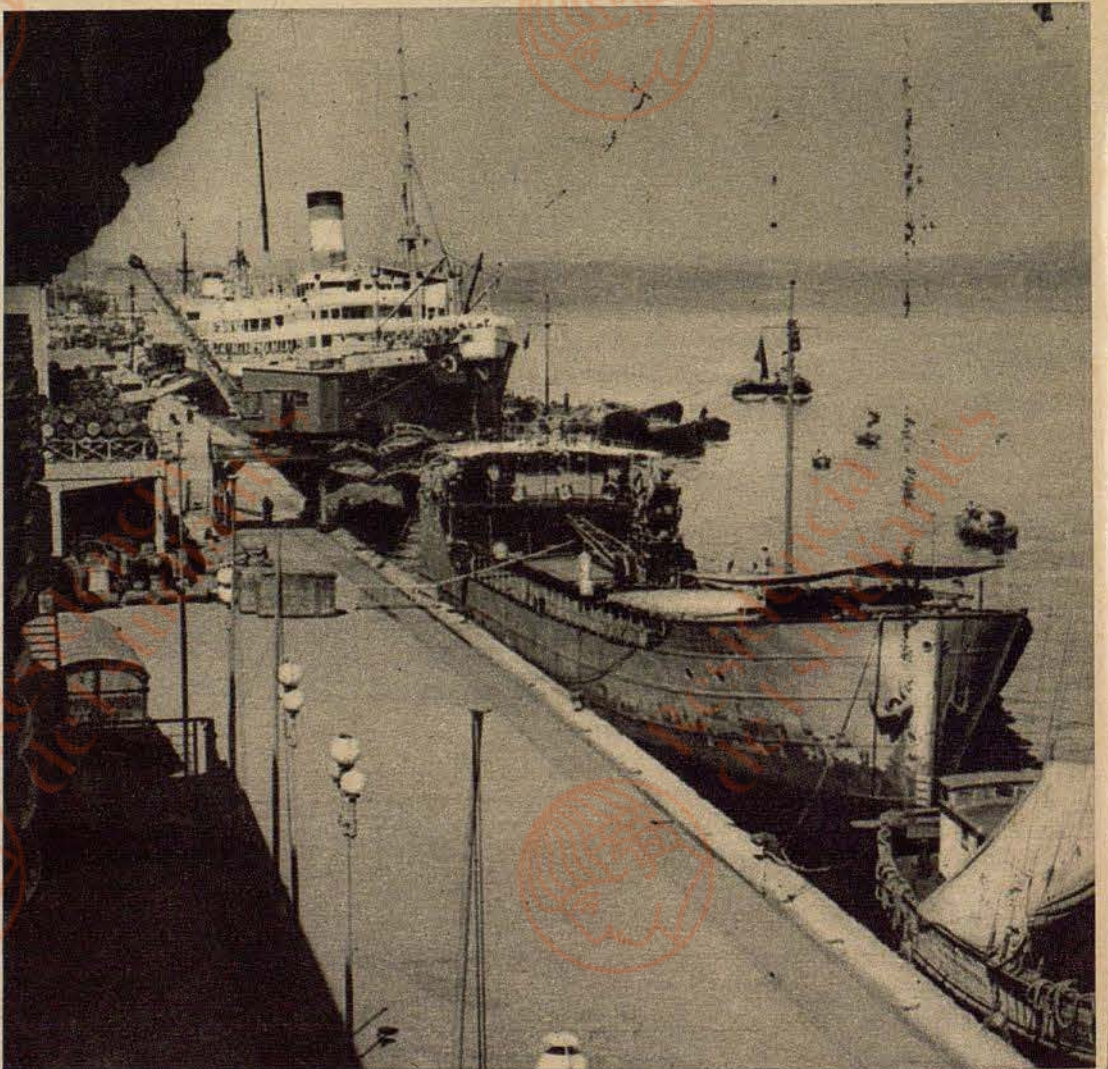
14.30—15.00	19.66 m.
16.30—16.45	19.66 m.
23.15—24.00	41.38, 48.66 m.

HOLLANDA KRALİÇESİ YENİDEN VATANINA KAVUŞURKEN. Hollanda Kraliçesi Wilhelmina, Almanların 10 Mayıs 1940 tarihinde işgal etmesi üzerine ayrıldığı vatanına, dört yılı aşan bir hasretten sonra, Mart ayının 13 ünde dönmüş bulunuyor. Kraliçe bu uzun senelri İngiltere'de geçirmişti. Şimdi vatanının kurtarılan yerlerini gezmekte olan Kraliçe Wilhelmina, vatanının her yanında gördüğü içten karşılanmanın verdiği haz kadar ; çok düşkün olduğu sevgili tebasına kavuşmuş olmaktan da bahtiyarlık duymaktadır. Resimde — çok sade giyinmiş olan kraliçeyi, köylerden birinde halkın heyecanla karşıladığı görülmektedir.

Cephe'nin Objektifinden...

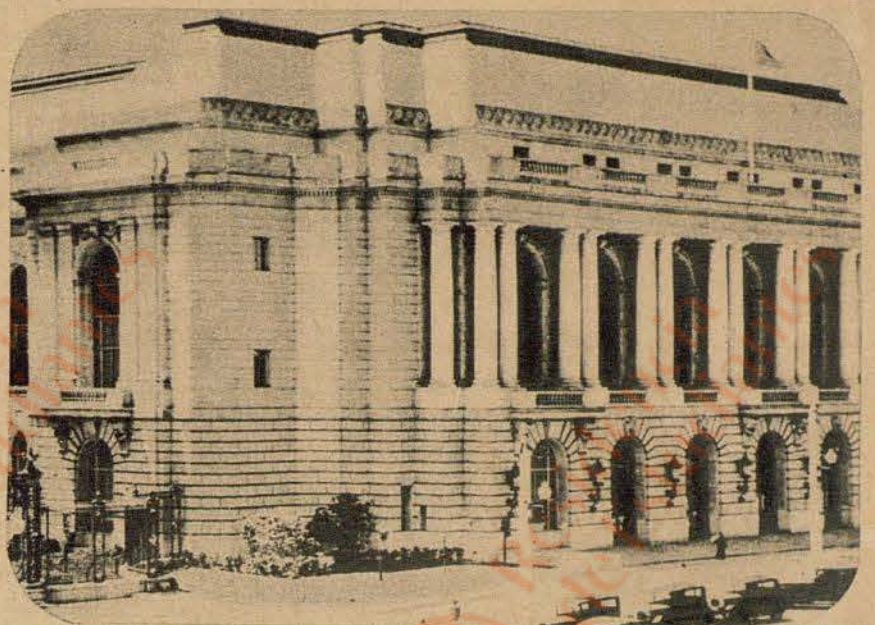
TÜRKİYE'NİN KABOTAJ HAKKINI ELİNE ALDICI GÜN. Doğuşundan pek az sonra, 19 Nisan 1926 tarihinde, Türk sularında kabotaj hakkını Türk bayraklarına tanıyan kararın alınması ,Türkiye Cumhuriyetinin denizcilik alanında, geçen senelerle beraber, süratle ilerlemesini temin etmiştir. Türk ticaret filosunun hergün artan tonilâtosu, yeniden yapılan, tamir edilen ve geliştirilen limanlar, harpten evvel milletlerarası deniz yollarında bayraklarını dalgalandırmış türk gemilerine, bundan sonra da, daha hayırlı bir gelecek hazırlamaktadır. Üç bir tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye'nin, denizcilik siyasetine büyük önem verdiği şüphesizdir.

DOĞU CEPHESİNDE. Müttefikler, Kuzey Almanya ovası üzerinden Almanya'nın kalbine doğru yürürlerken, Doğu cephesindeki Kızılordu da büyük başarılar elde etmektedir. Bütün cephe boyunca alman müdafaasına yapılan kuvvetli tazyik, şimdiden çok önemli sonuçlar vermeğe başlamıştır. Cephenin kuzeyindeki Üçüncü ve İkinci Beyaz Rusya orduları doğu Prusya'daki alman kuvvetlerini temamiyle emizleyip Gdyniya, Königsberg ve Danzig'i alırken, orta kesimdeki Zukov'un Birinci Beyaz Rusya, Birinci Ukranya orduları da Oderin karşı yakasında savaş veriyorlar. Bu kuvvetler Berlin'den pek az bir mesafede bulunuyorlar. Daha güneyde, Malinovski ve Tolbukin'in 4 üncü Ukranya ve 2 inci Ukranya orduları, buradaki Alman karşı taarruzunu temamiyle kırarak bir hayli ilerlemişlerdir. Şimdi Slovakya'nın başkenti Bratislavayı alarak Çekoslovak arazisine girmiş bulunan bu ordular, diğer yandan Avusturya topraklarında da ilerlemeler kaydetmiş ve Viyana kapularına dayanmış bulunmaktadır. Radyo-foto-da, Karpat dağlarında savaşan 4 üncü Ukranya ordusundan erlerin, Karpatların sarp yollarında bir topu mevzie soktukları görülmektedir.

SANFRANSİSKO KONFERANSI TOPLANIRKEN. Nisanın 26 sında toplanacak olan Sanfransisko "Dünya Emniyeti Konferansı"; aslında, Dumbarton Oaks konferansında alından kararların esasları üzerinde görüşmeler yapacak ve yarınki Milletler cemiyetinin negibi esaslar üzerine kurulması lâzım geldiğini münakaşa edecek bir toplantıdır. Bu toplantı, bazı menbaların belirttiği gibi, Sulh Konferansı ile alakadar değildir. Birleşmiş Milletlerin mümessillerini bir araya toplayacak olan Sanfransisko görüşmeleri, bir yandan yarınki dünya nizamını elinde tutacak ve emniyeti temin edecek bir milletler cemiyetinin tatbik etmesi gerekecek ölçülerini bulmaya çalışırken, diğer yandan da, dünyayı mihver boyunduruğundan kurtarmak yolunda savaşmış ve savaşmakta olan bütün milletlerin birbirlerini daha iyi tanımalarına yardım edecektir. Görüşmeler sırf dünya emniyet teşkilâtının kuruluş esaslarını tesbit edecek kararların ne şekilde alınması grekeceği suali üzerine yapılacağına göre, bu Konferansın, politik, sınır ve sömürge meselelerini ; işgal edilen eski mihver ortağı devletlere tatbik edilmesi gereken siyaseti münakaşa etmeyeceğini katıyetle söyleyebiliriz.

- Zehir istiyoruz !
- Düşman içinmi ?
- Hayır, kendimiz için !

23 NİSAN

23 Nisan, Türkiye'nin ilk Millet Meclisinin açılmasına ve çocuk bayramına rastlarken, bu tarih, aynı zamanda dünyaca tanınmış büyük İngiliz dramatiği William Shakespeare'in de 381 inci yıldönümüne düşmektedir. "CEPHE"nin bu sayısında, gerek Türkiye'nin bu mutlu gününü ve gerekse İngiltere'nin kalem üstadını canlandıran yazılar bulacaksınız.

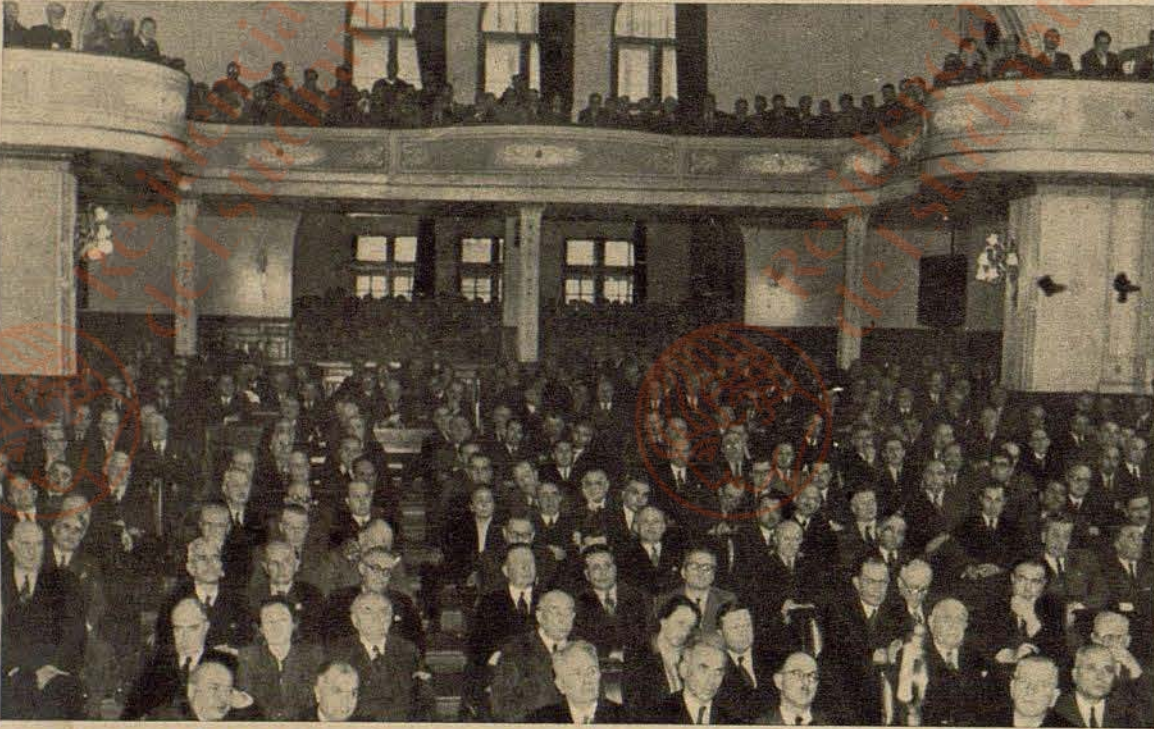
Türkiye Cumhuriyeti'nin binbir güçlüğü yenerek kurduğu mesut vatanda, aradan geçen çeyrek asır gibi kısa bir zamanda, göstermiş olduğu ilerlemeler — ekonomi, bayındırlık, endüstri ve maarif alanlarında — elde etmiş olduğu başarılar, çok takdir edilmeğe değer. Türkiye'nin en büyük muvaffakiyetlerinden biri de, Almanya'nın aldatıcı siyasetine kapılmayarak en tehlikeli günlerde bile dürüst demokrasi prensiplerinden ayrılmaması olmuştur. Bu gün, ortak devletler sırasına girmiş bulunan Türkiye'ye, bu mutlu gününde, candan saygılarımızı sunarız.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Bundan yirmibeş sene evvel, 23 Nisan 1920 de, toplanan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi, Ulusun egemenlik hakkını gerçekleştirirken, bir yandan da, Türkün yüksek varlığını bütün dünyaya tanıtırıyordu. O mutlu günden bugüne kadar geçen yıllar, zaman zaman dünyayı kaplayan muhtelif ceryanlara rağmen, Türkiye'yi daima açık ve doğru yolunda yürür bulmuştur. Yukarıdaki resimde - yirmibeş yıldır Türkiye'nin her alanda gelişmesine yolaçan hayırlı kararların alındığı - Millet Meclisi görülmüyor.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, çeyrek asırlık ömründe almış olduğu en hayati kararlardan birisi, şüphesiz, 23 Şubat 1945 de almış olduğu - Almanya ve Japonya'ya - harp ilanı kararıdır. Meclisi, altmış üç vilâyetten seçilen Milletvekilleri teşkileder. Türkiye, harp kararını, Mecliste mevcut 401 üyenin oybirliğiyle vermiştir.

Cumhurbaşkanı'nın seçtiği Bakanlar Kurulu, hükümet işlerini yürütme yetkisini elinde bulunduran Meclis adına yürütür. Meclis, Hükümeti, her vakit denetlemek ve düşürmek hakkına sahiptir. Bugünkü Bakanlar Kurulu, Başbakan Saracoğlu'nun başkanlığında 13 Bakanlığın Bakanlarından müteşekkildir. Bakanlardan bir grup.

İstiklâl Savaşının başladığı tarihlerde Ankara büyük bir faaliyette sahne oluyordu. İsmet Paşa (Cumhurbaşkanı İnönü), Fevzi Paşa (Eski Genel Kurmay Başkanı Mareşal Çakmak) gibi çok değerli türk aydınları, Ankara'ya gelmiş ve Atatürk'ün etrafında toplanmışlardı. Ankara'da, Türk milletinin mukadderatı kararlaşacaktı... Millet birliğini daha kuvvetle belirtmek zamanı geldiğini gören Atatürk, 19 Mart 1920 tarihinde, vilâyetlere ve kolordulara gönderdiği birer tamimle, derhal yeni milletvekili seçimine başlanmasını bildiriyordu.

1920 Nisan'ının 10 unda, gerek Anadolu'dan yeni seçilen ve gerekse İstanbul Mebusanından kaçarak gelen milletvekillerinin çoğu, Ankara'da toplanmışlardı. Milletvekillerine yatakhane olarak Öğretmen Okulu (şimdiki Maarif Bakanlığı) ayrılmıştı. Milletvekilleri arasında, İstanbul Mebusanından kıymetli bir takım şahsiyetlerle beraber, Türk Ocağı azaları, bir takım aşiret beyleri, Kuvayi Milliye komutanları, muharrirler, edipler ve memleketin bir çok ileri gelenleri bulunuyordu. Çoğu, Öğretmen Okulunda, yere serili yataklarda yatan 50 si kalpaklı, 41 tane si fesli ve 24'ü de sarıklı bu milletvekillerine, o zaman ; ayda yüz lira maaş veriliyordu. Okul koridorunda şöyle bir levha asılı idi : "Tavla ve saire oyun oynamak yasaktır!".

Ankara vali konağında, heyeti temsiliye azaları, komutanlar ve şehrin ileri gelenleriyle bir toplantı yapan Mustafa Kemal (Atatürk), Misakı Milli hudutlarını izah ettikten sonra, Millet Meclisinin Ankara'da açılmasına karar verildi. Milletvekillerinin ; Vilâyet meclisi idaresinden, müntehibi sanilerden, ve belediye meclislerinden seçilmesi meselesi de görüşüldü, ve yeni bir toplantı ile Millet Meclisine verilecek isim kararlaştırıldı. (Meclisi Kebir), (Kurultay) ve (Meclisi Müessesan) gibi tekliflerden sonra, Atatürk'ün : "Biz burada Kurultay adı ile bir meclis kurarız. Fakat halk, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasını bekler" demesiyle, isim Atatürk'ün cümlesinden alınarak "Türkiye Büyük Millet Meclisi" olarak kabul edilmiştir.

İşte bütün bu hazırlıklardan sonra, nihayet 23 Nisan tarihinde, ilk Büyük Millet Meclisi, birinci toplantısını — Enver Paşa tarafından

Milletvekili seçilmek için (kadın veya erkek) otuz yaşını bitirmiş olmak gerektir. Her seçilen milletvekili, yalnız kendini seçen çevrenin değil, bütün milletin vekilidir. Vekillerin yıllık ödenekleri özel kanunla gösterilir. Yukarıda: BB. Örker (malatya) ve H. Bayrak (Ağrı).

Çankırı milletvekili Abdülhalik Renda, uzun yıllardan beri Türkiye Büyük Millet Meclisinin başkanı bulunmaktadır. Türk milletinin yegâne mümessili olan ve millet adına egemenlik hakkını kullanan Millet Meclisi'nin çalışmaları, Türkiye Başkanı İsmet İnönü'nün, Meclisin dördüncü devre açılışında belirttiği ödev ve amaçlara erişmesini bilmiştir ; O vakit, büyük tarihi günlerin millet birliğini ve millet meclisinin yükseltilmesini göstermeğe vesile olaylar olduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı, Millet Meclisinin bütün çalışmalarında, vekillerine olduğu kadar, bütün milletin de tam ve anlayışlı yardımına dayanmakta olduğunu belirtmişti. Bugünkü durum, ve Türkiye'nin tam millet birliği, İnönü'nün o günkü sözlerinin ne kadar güvenle söylenmiş olduğunu, birdaha, kuvvetle açığa vurmakta ve Milli birliği belirtmektedir.

yaptırılmış olan İttihat ve Terakki Kulübü binasında yaptı. Türk mimarisi tarzında yapılmış bir katlı, bu şirin binanın inşaatı henüz tamamlanmamıştı. O zamanlarda Uluca'nlar'da bir mektep yapıyordu. Oradan alınan kiremitlerle damın bir kısmı kapatılmışsa da, yanları açık kalmıştı. Bunu gören halk, evlerinin damlarından söktükleri kiremitleri kucak kucak taşıyarak, yeni meclisin damını örttüler. Meclisin içinde de, ne kürsü ve nede sıra bulunmadığından, bunlar da Darülmualimin tatbikat okulundan teminedildi.

23 Nisan 1920 cuma günü güneşli bir öğle vakti... Ankaralılar Hacı Bayram camiiinde toplandılar ve temkinli bir alay halinde yeni açılan Meclise - altıyüz yıllık Osmanlı İmparatorluğunun yerine - yeni bir Türkiye devletinin temellerini kurmak üzere ilerlediler.

İlk Mecliste 338 milletvekili olması gerekirken, bunlardan ancak 115 i 23 Nisan'a yetişebilmişlerdi. Bundan sonra Mustafa Kemal Paşa, Türkiye Millet Meclisinin ilk reisi ve aynı zamanda devletin reisi seçildi. İşte Türkiye Büyük Millet Meclisi böylece açıldı, ve bugünkü, hür, kuvvetli Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasını temin etti.

Millet Meclisinin bir çok çalışma kolları, encümenleri ve komisyonları vardır. Yukarıda, bunlardan "Toprak Komisyonu"nu, Meclisin kütüphanesinde toplantı halinde görüyoruz. Meclisin yakında üzerinde son kararını vereceği umulan "Toprak Kanunu," yürürlüğe konulduktan sonra, Türkiye'de topraksız tek köylü kalmayacak.

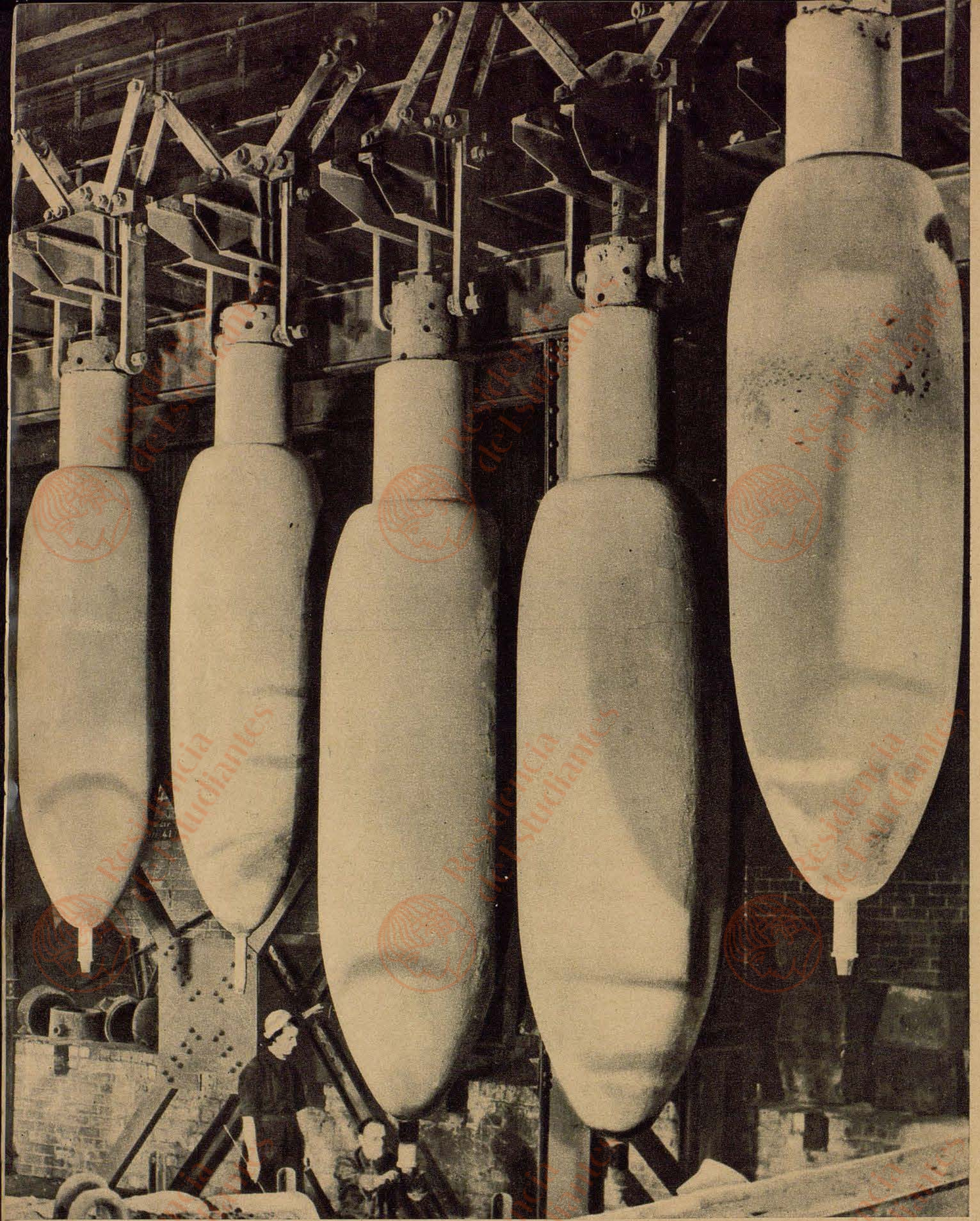
Meclisin büyük kabul solonundan zengin bir köşe. Törenli günlerde, yüksek yabancı şahsiyetlerin Meclisi ziyaretleri, ekseriya bu salonda kabul edilir.

Fotolar : Lt. Col. C.E. IFFLA tarafından.

Uzun harp yıllarının bütün güçlüklerini karşılamaya muvaffak olan Türk Maliyesi, muhakkakki, başarısının büyük bir kısmını, bütçenin iyi hazırlanmasına borçludur. Burada, bu çok mesuliyetli işi yüklenmiş "Bütçe Encümeni," Kastamonu milletvekili Tahsin Coşkan'ın başkanlığında, toplantılarından birinde görmekteyiz.

10 TONLUK BOMBALAR

Her geçen gün, Müttefik hava kuvvetlerinin, Almanya'daki hedeflere daha büyük ve daha etkili bombalarla hücum ettiklerine şahit oluyor. Almanların, rastgele tahribat yapmak için atmış oldukları V2 kanatlı bombalarına karşı, müttefik bombaları, tam yerine ; en önemli stratejik hedeflere bırakılmaktadır. Bundan dört sene evvel ilk 2 tonluk bombayı Almanya üzerine bırakmış olan İngilizler, bomba ağırlığını 1943 de 4 tona, 1944 de 6 tona çıkardıktan sonra, şimdi de 10 tonluk muazzam bombaları yapmağa muvaffak olmuşlardır. Bu bombanın boyu 8 metreyi bulmakta ve Lancaster bombardıman uçklarına yüklenmesi için 6 kişiyi yarım saat meşgul etmektedir. Resimde : (solda, bir 6 tonluk) ve (sağda) bir 10 tonluk bombanın iç gövdesini (göbeğini) teşkil edecek kısımlar görülmektedir. Bunlar, çok ince bir hazırlıktan sonra, kalıplara sürülerek, zarfları dökülmektedir.

İşte, 10 tonluk yeni İngiliz ağır uçak bombalarından birinin tesirini gösteren bir fotoğraf. Bu bombaların tecrübe atışlarında meydana gelen bu muazzam çukur, insana adeta bir volkan krateri hissini veriyor. Kenarda duran insanla, çukurun genişliğini karşılaştıracak olursanız. Alman dayanmasının neden artan bir süratle gevşemekte olduğunu daha iyi anlarsınız. Bu bombaları Lancaster uçakları taşımaktadır.

MANDALAY DÜŞTÜ...

Martın 20 sinde, Birmanya'nın eski başkenti Mandalay'ın işgaliyle, Birmanya savaşlarının ilk yarısı sona ermiş bulunuyor. Ancak, bu başarıyı elde etmek pek kolay olmamıştır. Şehre giren, 14 üncü ordunun 19 uncu tümeni birlikleri, burada çok kanlı savaşlar vermek zorunda kalmışlardır.

Hertaraftan geri atılan japonlar, kentin içindeki, orta çağlardan kalma "Dufferin Kalesi" içine çekilmişlerdi. Birbuçuk kilometre murabba tutan bu yerde, hükümet devairi ve bazı mabedler bulunuyordu. İngiliz topçusunun ve hava kuvvetlerinin dokuz gün süren çok şiddetli bombardımanlarından sonra kale düştüğünde, buradan 300 den ziyade İngiliz ve birmanyalı kurtarılmıştır. Bu zavallılar, kendilerini gerek içerdeki japonlardan ve gerekse mütemadi bombardımanlardan korumak için, günlerce, yer altında, mağra kovuklarında, ve bina dehlizlerinde saklanmışlardır.

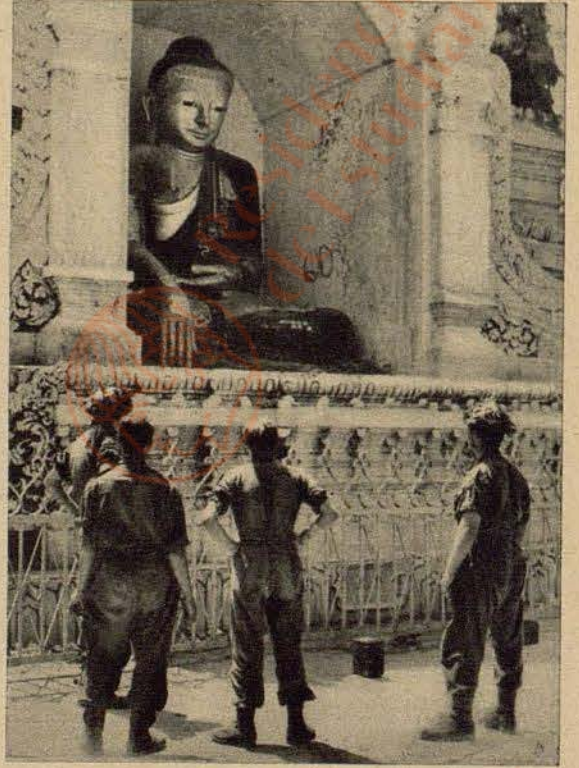
Mandalay düşerken 14 üncü İngiliz ordusunun diğer bir kolu, 130 Km. daha güneye sarkarak önemli hava üsleri bulunan Meitkila'yı işgal etmiş ve Rangoon limanının dört yüz küsur kilometre kadar yanına düşerek, Japonların — yukarı ve aşağı Birmanya arasındaki — münakale yollarını kesmiştir. Hareket üslerinden çok uzakta savaşan 14 üncü ordunun başarılarında bu birlikleri mütemadiyen havadan takviye etmiş olan İngiliz ve Amerikan hava kuvvetlerinin de payı vardır.

Şimdi, Çin'e giden kara-yolu açılmış ve Birmanya'nın yarısından fazlası kurtarılmış bulunuyor.

Birmanya'nın birçok şehirleri, orta çağlardan kalma, tarihi kıymette eserlerle doludur. Savaş, bunlardan büyük bir kısmını yıkmıştır. Yukarıda ; Birmanya'nın Bahe kentindeki "Bahe Pagodası"nın cephesi görülmektedir.

Krallık Hava kuvvetlerine bağlı nakliye uçakları, Birmanya'da ilerleyen İngiliz ordularını mütemadiyen takviye ediyorlar. Binlerce kilometreden getirilerek atılan malzeme ve yiyecek, başarılarda büyük bir rol oynuyor.

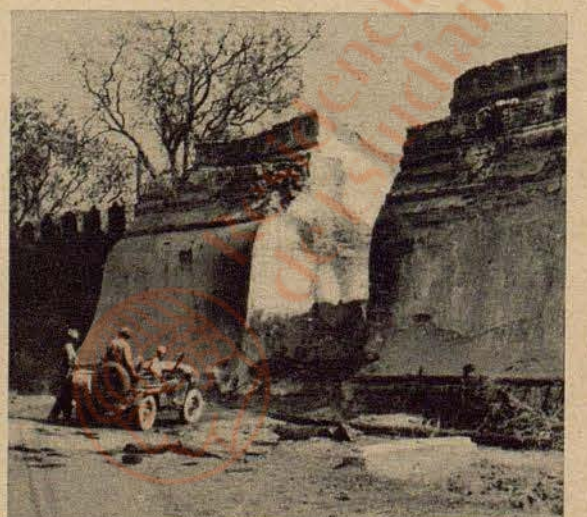
Mandalay düştükten sonra... İngiliz erlerinden mürekkep bir grup, bir Pagodas mabudesini inceleyiyorlar.

Savaş devam ediyor... 14 üncü ordunun kahraman erleri Mandalay'a giden yol üzerinde ilerleyiyorlar.

Meitkila düşmeden evvel... şehri çeviren İngiliz erleri, piyade havan toplarıyla tahkimli yerleri dövüyorlar.

Kara ve hava bombardımanı, Mandalay'ın "Dufferin Kalesini"nin kalın duvarlarını bu hale getirmiştir.

KESİN SONUCA DOĞRU

Yazan : Tuğgeneral J. CHARTERIS

Ren cephesindeki bütün Alman silâhlı kuvvetlerinin parçalanmakta ve temizlenmekte olduğu bir anda, İngiliz ve Amerikan zırhlı birlikleri dünkü Ren savaş hattının çok ilerisinde, Mareşal Montgomery'nin tabiriyle : "Kuzey Almanya ovasında cirit atıyorlar." Müttefik ordularının kısa bir zamandaki bu büyük başarıları, hiçbir tesadüf eseri değildir. Esasen bu taarruzun bir kaç hafta zarfında vermesi beklenen sonucu, bütün dünyada, bir çok tahminlere yol açmaktadır. Ekseriya Alman radyo yayımlarında bildirilen — büyük mesafeler üzerinde süratli müttefik ilerleyişi, her ne kadar zırhlı birlikler tarafından yapılmış olarak gösteriliyorsa da ; bu ilerleyişlerin — fazla bir akımsarlık göstermeden — yalnız plâna göre yapılmakta olduğunu değil, fakat beklenmeyen bir süratle de gelişmekte olduğunu söyleyebiliriz.

Bu vaziyet, bir dereceye kadar, alman komutanlığının yanlış taktik kullanmasından doğmuştur. "Falaise" cebinde bir aralık ezilme tehdidi altına girmiş olan seçme zırhlı alman birlikleri, zamanında yapılan bir çekilme ile, o zaman, fena bir sonuçtan kurtarılmışlardı. Halbuki, Ren cephesindeki düşman stratejisi bunun tamamen aksi olmuş, ve Almanlar — Müttefik ilerleyişini burada çivilemek için — bu mahalli savaş kesimine, zırhlı ve paraşüt birliklerinin en seçme kuvvetlerini sürmüşlerdir. Ren nehri üzerinde köprü başı kurulurken, almanlar, cephenin batısında 60 tûmene varan bir kuvvet bulunduruyorlardı. Bunlardan altısı nisbeten zayıf olmakla beraber, kuvvetleri arasında en seçme Panzer ve Paraşüt elemanlarını bulunduruyordu. Montgomery'nin kudretli 21 inci ordular grubu karşısında mevzi alan bu kuvvetler, Almanya'nın kalbine giden ve tehlikeye en açık hatların müdafaasını yüklenmişlerdi. Montgomery'nin bu kuvvetli alman müdafaasını yarmak için yapmış olduğu dikkatli ve karakteristik hazırlıkların ne kadar yerinde olduğunu, kesin taarruzla elde edilen sonuçlar göstermektedir. Montgomery'nin her türlü arazi güçlüklerini ve muhtemel düşman harekâtını göz önünde tutarak yaptığı bu çok ince hesaplanmış hazırlıklar, klâsik askerî taarruz hazırlık plânları arasında yeracaktır.

Harekâtın gelişmesinde, hiç beklenmedik bir surette Remagen köprüsünün sapa sağlam ele geçirilmesi, büyük bir rol oynamıştır. General Hodge komutasındaki Birinci Amerikan ordusunun bu durumdan yerinde ve derhal faydalanması ; müttefik ordularını, önünde önemli bir tabii engel bulunmayan ve Alman Başkentine kadar uzanan, büyük kuzey almanya ovasına çıkarmıştır.

Alman makamları, Rundsted'in yerine Mareşal Kesselring'in getirilmesi sebeplerini henüz açıklamamıştır. Buna rağmen, Rundsted'in, Ludendorf'un 1918 deki misalini takib ederek bu durum karşısında her türlü silâhlı mukavemetin faydasız olduğunu bildirmesinin, bu değişikliğe sebep olduğuna pek şüphe edilemez. İtalya'dan Ren cephesine gelen Kesselring, müdafa ve geciktirme savaşlarındaki bilgili idaresiyle ün almıştır. Kesselring'in bu cephede karşı koyma zorunda bulunduğu İngiliz ve Amerikan orduları, gerek elâstikiyet ve süratli manevra, ve gerekse peşlerinden gelen ikmal ve takviye bakımından, Mareşal Alexander ordularından daha elverişli bir durumdadırlar. Kesselring'in, Ren ile Berlin arasında, tutunup savaş verebilecek bir yer aramakta olduğu şüphesizdir. Yine, birçok ileri noktalarda işgal kıtası olarak bırakılmış dağlık kuvvetlerini geriye alarak toplamaya çalışmak istemesi mümkündür. Ancak, Müttefik harekâtının, bu iki istekten herhangi birine imkân vermesi ümidi pek azdır.

Mareşal Montgomery'nin 21 inci ordular grupundan Birinci Amerikan ordusunun Ruhr bölgesindeki harekâtı — Ren ve Berlin arasındaki — alman ana kuvvetleri için en yakın ve en tehlikeli tehdidi teşkil etmeğe devam ederken ; General Patton'un Üçüncü

Amerikan ordusu, hayret verici başarısıyla, büyük bir önem kazanmaktadır. Ren'in batı yakasındaki alman kuvvetlerinin temizlenmesi sona erer ermez, General Patton — dinlenmeye lüzum görmeden — zırhlı birliklerini nehrin karşı yakasına geçirmiş, süratli bir ilerleyişle Frankfurt, Fulda, Gotha ve Erfurt'u aldıktan sonra, Çekoslovakya sınırına çok yaklaşmış bulunmaktadır.

Mareşal Montgomery, 21 inci ordular grubunu hazırlamakta ve taarruza geçirmekte nasıl bir klâsik hazırlanma örneği verdiyse ; General Patton'da, çıkan fırsatın nasıl enerjik bir surette yakalanarak ondan faydalanabileceğini göstermiştir.

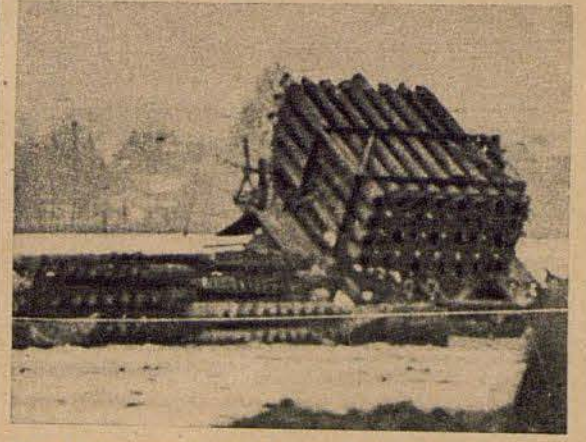
Kızıldordu İlerleyor

Batıda, bu cephedeki harekâtı son safhasına getirmiş olan, birinci derecede önemli olaylar yer-alırken ; doğudaki Sovyet orduları da bütün cepheleri üzerinde baskıyı çok arttırmış bulunmaktadır. En mühim harekât, Sovyet cephesinin, güneyinde yapılmıştır. Buradaki Alman karşı taarruzunu ezen Mareşal Tolbukin ve Mareşal Malinovsky orduları, büyük kısımlarıyla hücumla geçmişler ve cephelerini bir hayli ileriye almışlardır. Bunun sonunda mühim bir endüstri ve demiryolu kavşağı olan Wiener Neustadt düşmüş ve Kızıl ordu, Viyana kapılarına dayanmıştır. Almanların Viyana'yı müdafaaya karar vermeleri, Kızıldordu'nun şehre girmesine mani olamamıştır. Diğer yandan, Slovakya'nın Başkenti Bratislava'da Sovyet orduları tarafından işgal edilmiştir. Doğu cephesinin güneyindeki harekâta, Königsberg alman garnizonu temizlenmiş, Gdynia işgal edilmiş ve Danzig alınırken — hiç beklenmedik bir surette — limandaki 45 alman denizaltısı da ele geçirilmiştir. Merkezdeki sovyet ordularının tehdid altında bulundukları Alman Başkentine çok yakın bulunmaları, buradan herhangi bir Alman kuvvetinin çekilerek Kesselring'in yardımına gönderilmesine imkân vermemektedir.

Pasifik Savaşları

Uzak doğudaki harekât, henüz erken safhalarında olmakla beraber, elde edilmekte olan başarılar, Avrupa cephelerindeki zaferlerle kıyas edilebilecek değerdedir. Hatırlanacak olursa ; harbin başından beri Japonların tatbik etmek istedikleri strateji — Japonya'ya denizden yapılabilecek taarruzlarda gemilerin geçmek zorunda oldukları denizlerde — iki müdafa halkası kurmayı güdüyordu. Bu stratejinin sakladığı düşünce, Alman askeri plânından pek de aykırı değildir. Nete-kim, Almanlar da mümkün olduğu kadar yayılarak, kati savaşları ana vatanın mukaddes topraklarından uzak yerlerde vermeği gütmüşlerdi. Uzak doğudaki Japon müdafaasının dış halkası, daha geçen sene parçalanmıştı. Şimdi de, çok üstün kuvvetlerle her tarafta taarruz eden müttefikler, Filipinler'deki iç Japon müdafa halkasını parçalıyorlar. Okinawa ve Ryukyu adalarının işgali, ana Japon adalarını doğrudan doğruya ve yakın mesafeden, Müttefik hava bombardımanları ve akınları çevresine sokmuştur. Japon ana topraklarına çıkarma yapmak için vakit geldi denemezse de, bu dileğin gerçekleşmesi süratle yaklaşmaktadır. Sovyet Rusya'nın daha bitmesine aylar olan Sovyet-Japon bitaraflik antlaşmasının hükmü kalmadığını Japonya'ya bildirmiş olması, bütün demokrasi dünyasında çok iyi karşılanmıştır. Bu yeni durumun Japonya'da büyük bir hayal sukutu yaratacağı şüphesizdir.

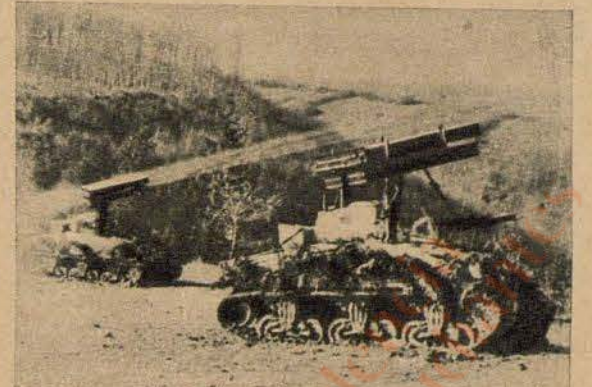
Birmanya'da çevrilmiş bulunan Japon Kuzey Ordusunun toplu bir şekilde kurtulmasına ümit kalmamıştır. Ancak bu kuvvetlerin temizlenmesi çok kanlı savaşlara yol açacak, ve belki de, İngiliz ve Hintli birliklerinin ağır kayıplar vermesine sebep olacaktır.

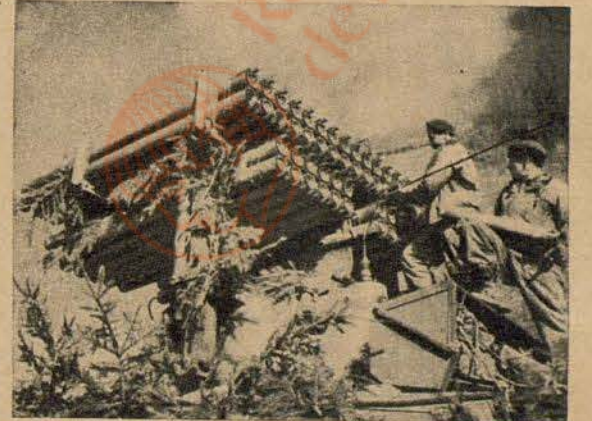
Birçokları biraraya getirilerek tek bir silâh gibi kullanılan roketlerden biri, batı cephesinde bir baraj ateşi açmak üzere mevzi konmuş, ateş emrini bekliyor.

ROKET BATARYALARI

Harbin son yılında kullanılmaya başlanan ve şimdi açıklanmış bulunan en yeni müttefik silâhlarından biri, şüphesiz "Roket"dir. Gerek Avrupa ve gerekse uzak doğu savaş bölgelerinde İngiliz ve Amerikan birliklerince kullanılan silâhın tahrip kudreti çok büyüktür. Bunu izah için, 32 kovanlı 12 roket bataryasının ; 5,5 pusluk 280 topun ateş kudreti nisbetinde bir tesir yaptığını söylemek kâfidir. Yine bu 12 Roket batarya için 200 numara eri yetişirken, 280 topun 3.000 ne yakın nefere ihtiyacı vardır. Çok hafif olan bu roket bataryalarının tanklara, zırhlı vasıtalara, kamyonlara ve hatta küçük "Jeep" otomobillerine bindirilerek kullanılabilmesi, süratle yer değiştirebilmesi önemlidir.

Tanklara binirilmiş 60 kovanlık roketler, düşmanın en iyi vurulabileceği yere kadar sokulmakta, ve çok süratle seyreden mermileri, ağır tahribat yapmaktadır.

Yine tank üzerine bindirilmiş roket bataryalarından biri dolduruluyor. Bu roketlerin tertibatları, istendiği takdirde, herbirinin ayrı ayrı ateş edilmesine elverişlidir.

Uzak doğuda Japonlara karşı kullanılmakta olan bu roketlerin ne kadar pratik olduklarını du resim de isbat etmektedir. Bindirilmiş bu roketlerin tesiri büyüktür.

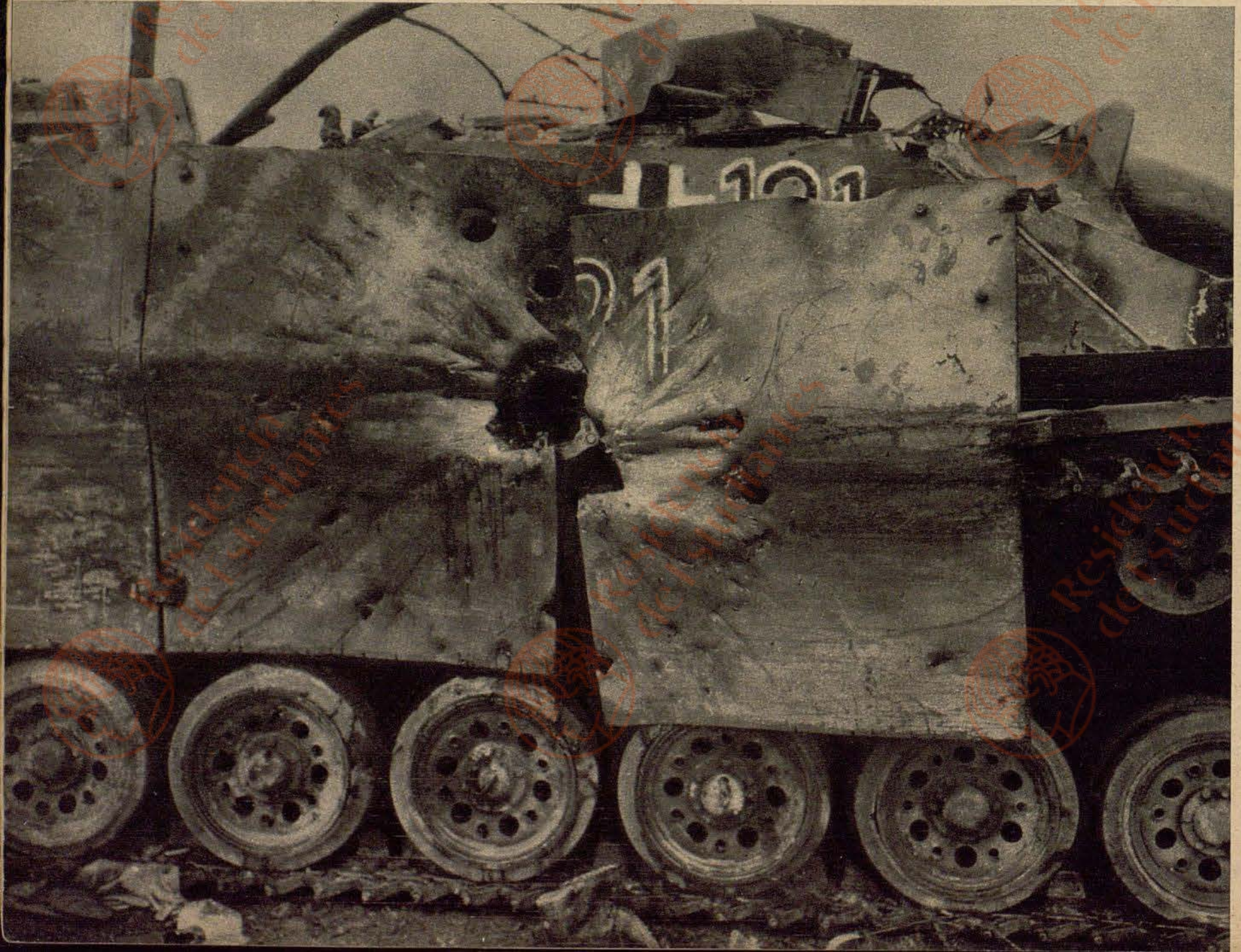

Batı cephesinde kullanılan "sis yapma makinalarından" biri çalışma halinde. Hatırlanacak olursa, Mareşal Montgomery orduları Ren üzerinden taarruza geçmeden evvel, harp tarihinde görülen en büyük sis perdesini — bu perde 90 kilometreye uzanıyordu — kurmuş ve bütün hücum hazırlıklarının bunun arkasına saklamıştı.

ALMANYA YIKILIRKEN

Müttefik topraklarının şiddetli tesirleri karşısında, tanklarını tahripten korumak üzere, ilâve levhalarıyla takviye etmeleri, Almanlara fazla birşey kazandırmamıştır.. Netekim, aşağıda görülen takın hali, bu hakikatı açıklıkla göstermektedir. Bir çok isabet alan takviye levhasının ne kadar şiddetle delindiğine bir bakın !

Ren savaşlarından radyo-fotolar : (1) Cepheyi ziyaret eden Çorçil, Ren nehrini geçiyor. Solunda Montgomery, sağında general Simpson var. (2) Amerikan birlikleri Ren üzerinde kurdukları bir köprüden geçiyorlar. (3) 2inci İngiliz ordusundan erler Almanya şehirlerinden birinde. (4) İngiliz kolları Munster yolunda.

Hemen hemen, işgal etmiş olduğu bütün Avrupa memleketlerinden sürülerek kendi toprakları içine sıkıştırılmış olan Nazi Almanya'sının, son günleri yaklaşmış bulunuyor. Şimdi kendi topraklarında savaş vermek zorunda kalan ve her tarafta mağlubiyetlere uğrayan Almanya, yapmış olduğu zulümlerin, tahribatın karşılığını, az da olsa, kendi vatanında görerek anlamak imkânını buluyor. Her iki cephede, Doğuda ve Batıda, ilerleyen İngiliz, Amerikan ve Sovyet orduları, kısa bir zaman sonra Nazi Almanyasına son vermeğe muvaffak olacaklardır. Müttefiklerin Avrupa çıkarmasını yaptıkları 6 Haziran 1944 den Martın ilk haftalarına kadar aldıkları esir sayısı 1,5 milyonu geçmektedir. Her tarafta büyük kayıplar veren böyle bir almanyanın, daha fazla dayanmasına imkân görülmemektedir. Beklenen Zafer çok yakındır.

Müttefik orduların Batı savaş bölgelerindeki zaferleri devam ederken, Alman esirlerin sayısı da, her an artmaktadır. Yanlız Mart içinde alınan alman esirleri 300.000'n geçmektedir. Resimde, Montgomery cephesinde 21 inci İngiliz ordular grubu tarafından esir edilen seçkin alman birliklerinden bir kabile görülüyor.

REN ZAFERİ

İnançlarının verdiği imanla, en güç anlarda bile maneviyatlarını yüksek tutarak nazi vandalizmine karşı yılmadan savaşmış olan müttefikler, şimdi, bu uzun feragât ve fedakârlık yıllarının mahsulünü topluyorlar. Avrupa çıkarmasını takibeden savaşlar, İngiliz-Amerikan komutanlarının yüksek stratejilerine ve ordularının mütemadi zaferlerine şahit olmaktadır. Bugün batı cephesinde Ren nehrini bütün cephesiyle aşarak Almanyanın geniş bir kısmını işgal etmiş olan müttefikler, bu muvaffakiyetlerine, yandaki haritada görebileceğiniz strateji sayesinde erişmişlerdir.

Bu zaferlerin mahrekini teşkil eden Mareşal Montgomery emrindeki 21 inci İngiliz ordular grubunun, Almanların en seçkin kuvvetlerinden 10 tümeni aşkın birlikleri kendi üzerine çekmesi ; bir yandan bunların imhasını ve çevrilmesini sağlarken ; diğer yandan da, General Bradley'in 12 inci ordular grubuna bağlı General Hodge ve Gen. Patton komutasındaki 1 inci, 3 üncü ve 7 inci Amerikan ordularının, vaziyetten derhal faydalanarak, kuzey almanya ovasına derinliğine dalmalarını temin etmiştir. Bu arada, cephenin kuzeyinde, Hamm demiryolu kavşağı yanındaki Lippstadt'da birleşen 9 inci ve 1 inci Amerikan orduları, Ruhr bölgesinde bulunan 100.000 yakın Alman kuvvetlerini çember içine almışlardır.

Bugün, bütün cephe boyunca yapılan ilerlemeler, Mareşal Montgomery ordularını bir yandan Munster ötelere, Berlin'e doğru götürürken, diğer yandan da Şimal denizine çıkarmaktadır. Leipzig istikametinde yürüyen Hodge ve Patton ordularının, bu kesimlerin biraz ilerisinde Sovyet kuvvetleriyle birleşmeleri yaklaşmaktadır. Esasen bu kuvvetler, Çekoslovakya sınırından az bir mesafede bulunuyorlar.

Batı cephesindeki zaferlerin sırrını, doğrudan doğruya, İngiliz, Kanada, Amerikan ve Fransız ordularının tam işbirliğinde aramak lazımdır. Haritaya bakınca, sonun çok yakın olduğunu görmemeye imkân varmı ?

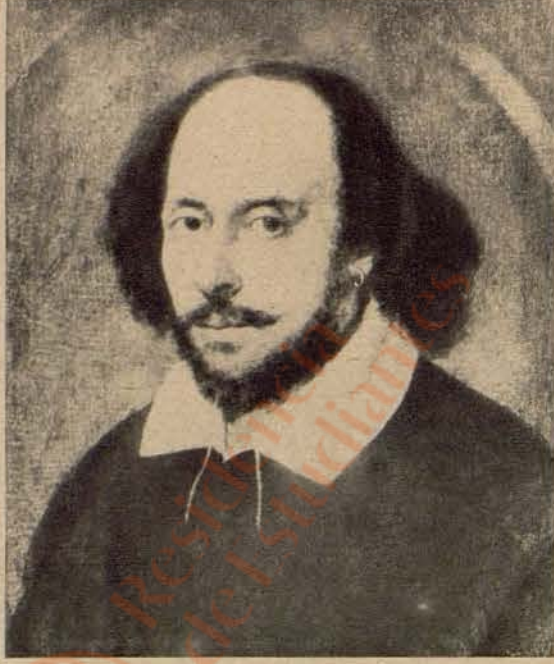

SHAKESPEARE

23 NİSAN 1564

23 NİSAN 1616

WILLIAM SHAKESPEARE

Elizabeth devrinde parlayan ve eserleri bugün bütün dünya sahnelerinde oynanan, büyük İngiliz dramatisi Shakespeare'in hayatı, yapılan bütün incelemelere rağmen, sırrını saklamakta devam ediyor. Sır diyoruz ve bunda haklıyız. 1564 senesinde İngiltere'nin Warwickshire eyaletinin Avon nehri üzerindeki Stratford kasabasında — eldiven ticaretiyle meşgul John Shakespeare'in karısı Mary Arden'den — dünyaya gelen William Shakespeare'in doğuşundan, öldüğü 1616 yılına kadar nasıl bir hayat geçirmiş olduğu hemen hemen bilinmiyor. Bununla beraber, rivayetlerden, bazı vesikalardan ve eserlerinin incelenmesinden elde edilen malumat, hayatı üzerine biraz ışık serpmektedir.

Doğduğu Stratford kasabasının ilk okuluna ancak 12-13 yaşlarına kadar devam eden Shakespeare, babasının işlerinin bozulması yüzünden, tahsilini bırakmak zorunda kalmıştır. Bununla beraber, kısa tahsil yıllarında Latinceyi öğrenmişti. Bundan sonra, 1582 de, daha henüz on sekiz yaşındaki Shakespeare'i — kendinden sekiz yaş büyük — Shottery kasabasında "Anne Hathaway" ile evlenmiş görüyoruz. Tahsilini bıraktığı zamandan evlenişine kadar geçen beş yıl zarfında ne yaptığına dair bir çok rivayetler vardır. Bunlardan birine göre, sığır kasaplığı etmiştir. Eserlerinde kullandığı hukuki istilâhları göz önünde tu-

tanlara göre de, bir avukat yanında kâtiplik etmiştir.

Bir müddet sonra, Shakespeare'i, bir Londra tiyatrosunun önünde "at bekçiliği" ederken görüyoruz. (Stratford'ın Londra'ya gelişi de, bu tiyatro kumpanyasının peşine takılmış olarak izah ediliyor.) Bu aralık hal ve tavırları, zekâsı, atını tuttuğu asilzadelerden Southampton Earl'i Henry Wriothesly'nin nazar dikkatini çekiyor. Earl'in tavsiyesiyle tiyatroya alınan Shakespeare, kısa bir zamanda büyük bir kabiliyet göstererek, birinci sınıf aktörler sırasına yükseliyor.

Shakespeare'in girdiği kumpanya Leicester Earl'inin himayesinde bulunuyordu. Aktörlük yaparken, bir taraftan piyes yazmaya başlayan Shakespeare'in bu yeni alanda gösterdiği başarı, az sonra, onu kumpanyanın Baş yazarı mevkiine yükseltti.

Şöhretini bütün İngiltere'ye yaymış olan Shakespeare, 1610 senesinde Londra'yı terk ederek, eski kasabası, Stratford'a dönmüş. Stratford'un en güzel evi "Yeni Yer" i alarak, hayatının son gününe kadar çalışmalarına burada devam etmiştir.

Doğum tarihi 1564 yılının 23 Nisanı olarak kabul edilen büyük dramatisi, bir tesadüf eseri olarak, 1616 yılının 23 Nisanında hayata gözlerini kaparken, arkasında, bir tarih yapacak ve bütün dünyayı ilgilendirecek değerlerde eserler bırakıyordu.

Shakespeare 1564 yılında bu evde doğdu. İngiltere'nin Warwickshire eyaletinin, Avon nehri zemindeki Stratford kasabasında bulunan bu ev, Shakespeare'in bir çok hatıralarını saklamakta ; dünyanın dört köşesinden gelenlere ziyaretgâh olmaktadır.

Stratford'un ilk Okul'u, Shakespeare'in ilk bilgi kaynağı olmuştur (sağdaki bina). Latinceyi de Stratford okulunda öğrenmiştir. Bu sıralarda 12-13 yaşlarında bulunan Shakespeare ailesi sıkıntıda olduğundan, tahsilini bırakmak zorunda kalmıştır.

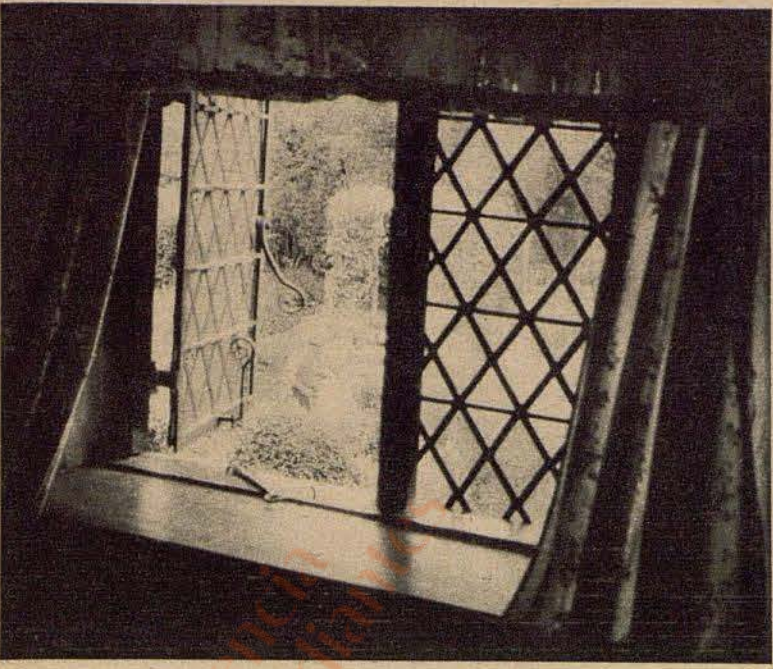

Stratford'un "Holy Trinity" (mukaddes teslis) adlı kilisesi Shakespeare'in hayatında büyük bir rol oynamıştır. Bütün kasabanın toplanma yeri halinde olan bu kilise, oraya gelen halk, üstadın iç duygusuna kuvvetle tesir etmiştir. Nettekim, bunun sonuçlarını, eserlerinde bu kiliseye hitap eden parçalarda görmek mümkündür. Shakespeare ve ailesinin bütün diğer efradı, Stratford'un bu kilisesinde yatmaktadır.

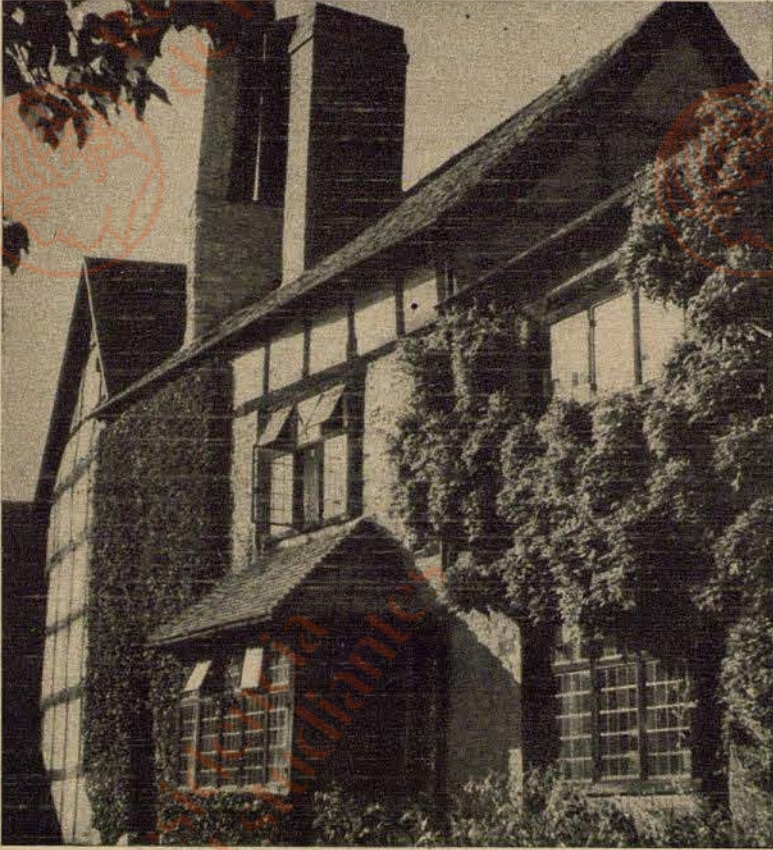

Shakespeare'in annesi Mary Arden'e kocasından miras kalan bu ev, Stratford'a beş kilometre mesafedeki Wilmcote'da bulunmaktadır. Şair'in birçok zamanlarını geçirdiğine şüphe olmayan bu ev, babası çok sıkıntıda kaldığı zaman ipotek edilmiş ve öldüğünde de ipotekli olarak karısında kalmıştır. Büyük İngiliz dramatisinin içinde yaşamış olduğu gerek kendi evi ve gerekse annesinin, hatıra olarak saklanıyor.

1582 yılında, daha henüz onsekiz yaşında iken, Shakespeare'i, kendinden sekiz yaş büyük, Anne Hathaway ile evlenmiş görüyoruz. Anne Hathaway'in büyük şairle, bu pencereden tırmanarak kaçtığı söylenmektedir.

Uzun seneler sonra hayatını rahatça kazanma imkânını bulmuş olan Shakespeare, kasabasını unutmamış, buraya dönerek şehrin en güzel evi olan "Yeni Yer" satın almış, hayatının son gününde kadar bu evde yaşamıştır.

Stratford'un "Mukaddes Teslis" adlı kilisesinin mihrap sahanlığını, Shakespeare ailesinin mezar kitabeleri kaplamaktadır. Kilise mihrabının kuzey duvarında, ölmez şairin bir anıtı vardır. Bu anıtın ve onu süsleyen büstün, 1623 yılından beri burada bulunduğu bilinmektedir.

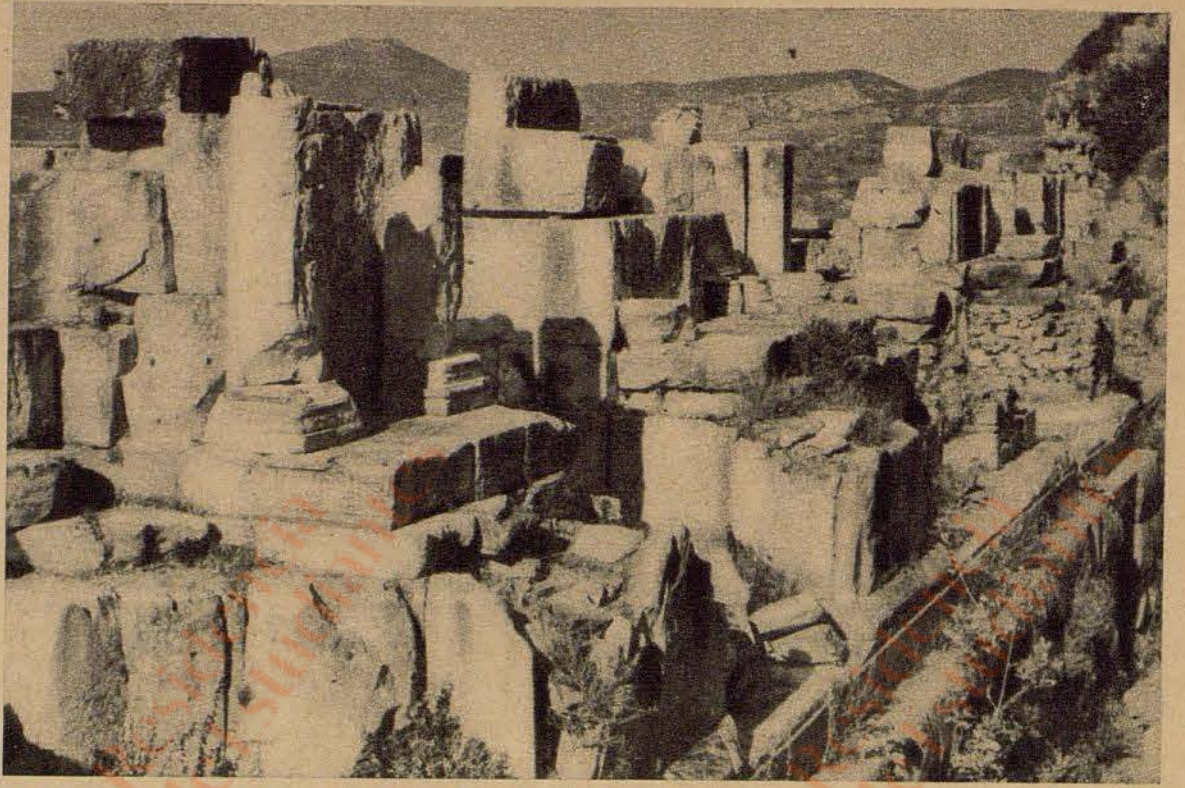

Shakespeare'in bütün eserlerinde, Stratford'daki hayatının duyguları tesirinde kalmış olduğu görülmektedir. Hamlet piyesinde (Ophelia)'nın içinde boğulduğu nehir Danimarka'da olmakla beraber, Ustadın söğütlerini ve gölgelerini tarif ettiği su, tıpkı Stratford'un Avon nehrinde gördüklerine benziyor. Şimdi, Shakespeare adına yapılmış, Stratford'un güzel ve büyük anıt tiyatrosunda, dünyanın dört köşesinden gelen sanat aşıklarına — Shakespeare'in takdirkârlarına — onun ölmez eserleri oynanıyor.

TÜRK SAHNE SİNDE SHAKESPEARE

Geçenlerde, Ankara Halkevi sahnesinde oynanan - Avni Givda'nın kalemiyle türkçeye çevrilmiş - "Yanlışlıklar Komedisi," bir taraftan Ankara Devlet Konservatuarı öğrencilerinin yüksek kabiliyetlerini ve tiyatro teknik bilgilerini seçkin bir kütlenin takdirine sunarken, diğer yandan da dünya ölçüsünde bir şöhrete sahip, onaltıncı yüzyılın İngiliz dram yazarlarından W. Shakespeare'in, türkiyede ne derecede sevildiğini belirtiyordu. Bu bakımdan, uzun seneler Londra ve New-York'un belli başlı gazetelerinde müzik ve tiyatro röportajları yapmış olan yarbey C.E. d'I. Iflla'nın, piyesin oynanışını inceleyen bir yazısını, aşağıdaki sütunlarda okuyucularımıza sunuyoruz.

Shakespeare'in "Yanlışlıklar Komedisi" Efes'e geçmektedir. İzmir'in yetmiş kilometre güneyine düşen bu yer, Greko-Romen devrinin en zengin ve güzel kentlerinden biriydi. Uzun asırların tesiri, yersarsıntıları, şehirden, ancak muazzam bir harabe bırakmıştır. Efes harabeleri, dünyanın en alâka çekici köşelerinden biridir.

Shakespeare, modern Türk Tiyatrosunda üstün bir yer işgal etmektedir. Büyük dramatistin eserleri, oynayanlar kadar, seyircileri tarafından da sevilir. Edebi muhitlerde, onun eserlerini türk diline çeviren mütercimlerden bir kaçına birden rastlamak çok mümkündür. Hiç bir İngiliz, bilhassa üstadın hayranlarından - yalnız gösterilen bağılık bakımından değil - fakat Shakespeare'i anlamakta ve değerlendirmekte gösterilen tam bilgi ve olgunluk önünde, tesir altında kalmaktan ve kıvanç duymaktan kendini alamaz. Bu durumu yaratmada : bilgili başların olduğu kadar, İngiltere üniversitelerinde yapmış oldukları tahsilin amaçlarına sadık kalan Devlet Konservatuarı mensuplarının da, şüphesiz, büyük payları vardır. Yine unutmamalı ki bu başarıdan dolayı, herkesten fazla, bilgili önderliği altında Türk Tiyatrosuna ehliyetli elemanlar yetiştirmiş ve yetiştirmekte olan dünyaca tanınmış sahne vazii ve tiyatro profesörü Carl Ebert'e teşekkürler sunulmak gerektir. Ankara Devlet Konservatuarından alınarak onun tesiri ve direktifleri altında yetiştirilen elemanların teknik kabiliyetleri, ancak büyük Avrupa şehirlerinin tanınmış sah-

nelerinde görülen yüksek sanatkarların tecrübesiyle mukayese edilebilir.

Geçenlerde, Devlet Konservatuarı öğrencileri tarafından Ankara Halkevi sahnesinde oynanan "Yanlışlıklar Komedisi" 'nin bende bıraktığı tesir, bu eserin türk mizacına çok uygun olduğu merkezindedir. Oynanışında en göze çarpan noktalar, aktör ve aktrislerin, eserin ruhunu çok iyi kavrayarak gereken hafifliği yaratabilmiş olması ve sürükleyici bir hava içinde karakterleri çok iyi canlandırmış bulunmasıdır. Nettekim bu başarıları, tiyatroyu dolduran halkın, yerinde takdirleriyle karşılanıyordu. Eserin yükünü şahıslara taksimde ve roller arasındaki muvazeneyi kurmada da tam bir başarı elde edilmişti. Bilhassa konuşma tonalitesinin çok uygun olduğunu gördüm. Ara sıra, ufak tüfek incelik düşüklükleri olduysa da ; sırf eğlendirmek için yazılmış böyle bir eserden daha üstün sonuçlar alabilmek, ancak en büyük sanatkarların erişebilecekleri bir mertebedir. Eseri oynayanlar, rollerinde çok ehliyet göstermiş olmakla beraber, temayüz edenleri ayrı ayrı burada işaret etmeğe, malesef imkân bulamıyorum. Bununla beraber, temsil heyetine toplu olarak

sunabileceğim en büyük takdir : "Pek az bildiğim bir dille oynanan eseri seyrederken, başından sonuna kadar, bu dil yabancılığını hissetmemiş olduğumu" belirtmek olacaktır. Bu sebeple, eserin tercümesini yapmış olan Avni Givda'nın çalışmasında tam bir muvafakiyet göstermiş olduğunu tasavvur ediyorum.

Vakanın 'Efes'de geçmesi, türk seyircilerinin ayrıca alâklarını çekmekten uzak kalmamıştır. İzmir yakınlarındaki tarihi harabeleriyle meşhur Efes'i son ziyaretimden evvel, eseri okumuş bulunuyordum. Buradaki amfi-teatrı gezerken, eserin burada oynanabilmesini gözümde canlandırınca, bu fikri oldukça eğlenceli buldum. Denizin buradan kilometrelerce içeri çekilmiş bulunması, bir vakitler çok hareketli bir liman olan bu yeri, şimdi derin bir sessizlikle kaplamıştır. Geniş bir saha sulak bir sazlık halinde uzanıyor. Artık ne Siraküz'lü bir Antipholus kayığını yanaştırarak şehir meydanına adım atabilir, ne de Efes'li aşıklar, limanlarının mermer rıhtımını okşayan dalgacıklarda mehtabın yarattığı ışık oyunlarına dalarak, yeni sevdâ maceralarına atılabilirler.

"Yanlışlıklar Komedisi" : Mevzuun esası, iki ayrı aileden dünyaya gelmiş çifte ikizlerin yanlışlıklarla dolu maceralarıdır. İkiz efendiler rollerinde Efesli Antipholus'u (Nuri Altınok), Siraküz'lü Antipholus'u (Cüneyt Gökçer) - ikiz uçaklardan Efes'li Dromio'yu (Salih Canar), Siraküz'lü Dromio'yu (Ragıp Haykır) canlandırıyor.

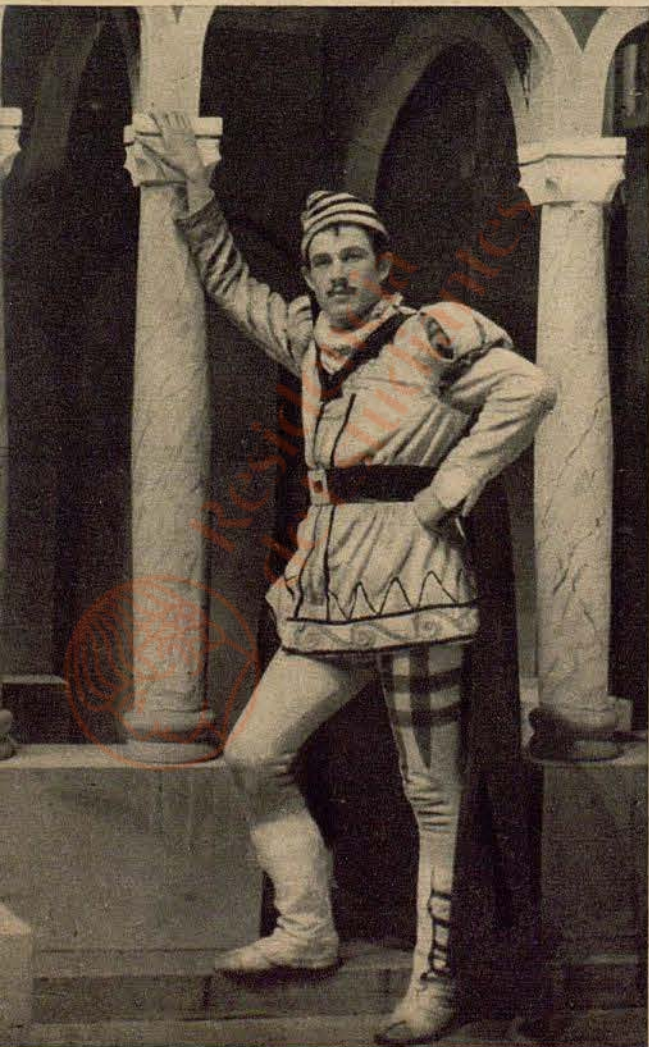

Yanlışlıkların doğurduğu kargaşalık yüzünden deliliğine hükmedilen Efes'li Antipholus ve uşağı Dromio, mektep hocası ve üfürükçü Dr. Pinch (Nüzhet Şenbay) tarafından, bir polis yardımıyla, tevkif ediliyorlar. Antipholus'un karısı Adriana ve baldızı, büyük bir şaşkınlık içindeler. Adriana rolünü (Muazzez İlgin) oynamaktadır.

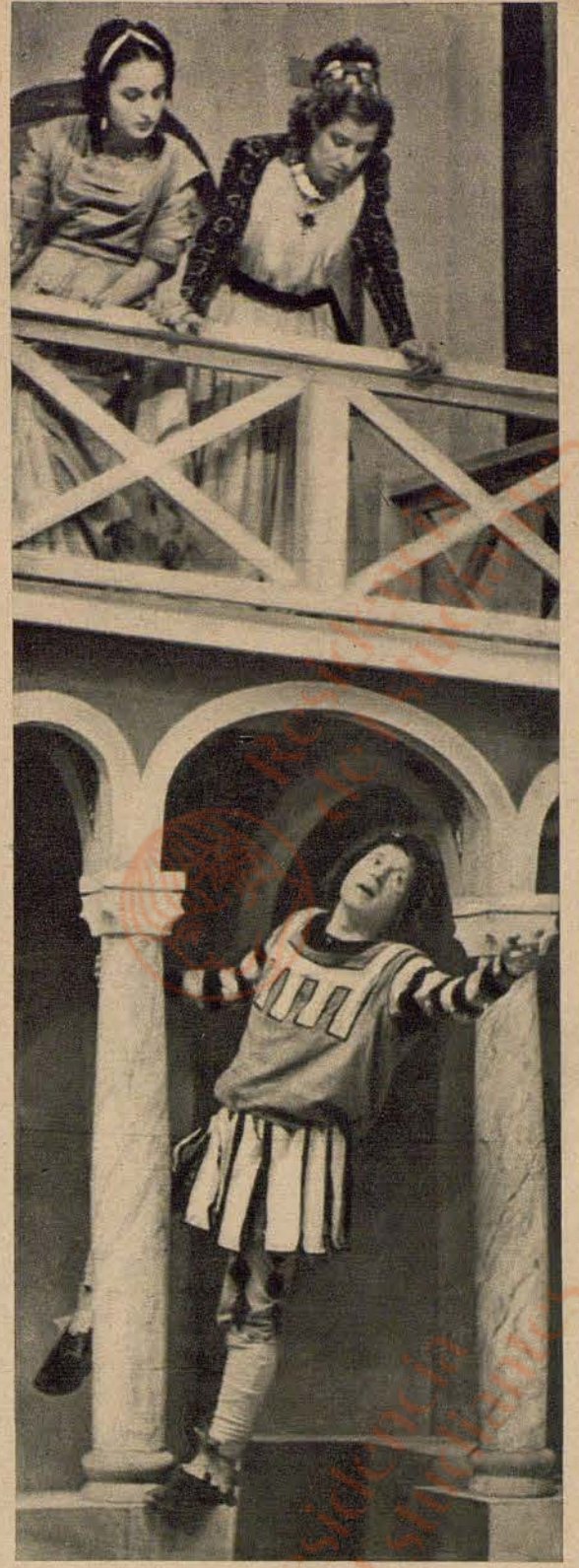

Efesli Antipholus'un başına gelen bütün belâlar, tanımadığı ikiz kardeşi Siraküz'ü Antipholus'un birdenbire Efes şehrine gelmiş olmasından doğmaktadır.

Kurtizan (Macide İçgören)'de yanlışlıklara sebep olmaktadır. Siraküz'ü Antipholus'u diğer sanarak beraber yemek yerlerken, asıl ev sahibi sokakta kalmıştır.

Fotolar : Lt. Col. C.E. İFFLA tarafından.

Birbirinden ayırt edemediği Antipholus'lerin, birbirine aykırı emirleri karşısında aklını kayıbedecek dereceye gelen zavallı Dromio, perişan bir halde bulunmaktadır.

Piyesin sonunda, Efes Dükkü (Ağâh Hüsnü) tam Aegeon'u mahkum edecekken, ikiz oğulları meydana çıkarak vaziyeti açıkladılar ve herşey iyiye bağlandı.

Efesli Antipholus'un baldızı Luciana (Refia Şenbay) kendine aşık olan Siraküz'ü Antipholus'u kız kardeşinin kocası sanarak ne yapacağını bilememektedir.

HARP YILLARINDA SHAKESPEARE

İngiliz sahnesinin en tanınmış, Shakespeare ekolü artistlerinden Donald Wolfit ve karısı Rosalinden İden, kendi truplarının başında, Batı cephesinde temsiller verdikten sonra, Kahireye gelmiş bulunuyorlar. Bu resimler, Donalt Wolfit'in Mısır'ın başkentinde tertip ettiği Shakespeare sezonu temsilleri esnasında alınmıştır.

İngiliz kuvvetlerinin eğlence ve sahne isteklerini karşılamak için kurulmuş resmî "E.N.S.A." teşkilâtına bağlanmış olan Wolfit ve kumpanyasının Batı cephesinde verdikleri temsillerden "Hamlet" in oynanışında, Mareşal Montgomery de hazır bulunmuştur.

Londra'nın tiyatro bölgesi olan "West End" 'in çok iyi tanıdığı Wolfit, Shakespeare'in doğum şehri olan Stratford'un anıt tiyatrosunda da temsiller vermiştir. Kahire şehri, şimdi kıymeti aktörün ve arkadaşlarının yüksek başarılarına şahit oluyor.

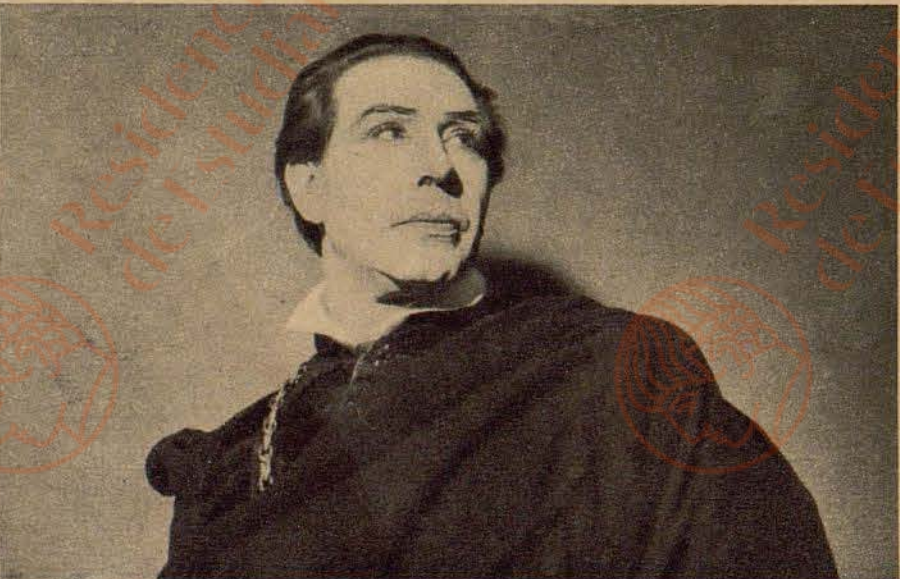
Hem aktör, hem de rejisör olan Donald Wolfit, bir piyesin provasında görülmektedir.

Donald Wolfit "Venedikli Tacir" piyesinde, Shylock (Şaylok) rolünü ustalıkla oynuyor.

Donald Wolfit'in karısı, "Boş yere Gürültü" piyesinde, Beatrice rolünde.

Donald Wolfit, Shakespeare'in en büyük eserlerinden "Hamlet"te, Hamlet rolünde.

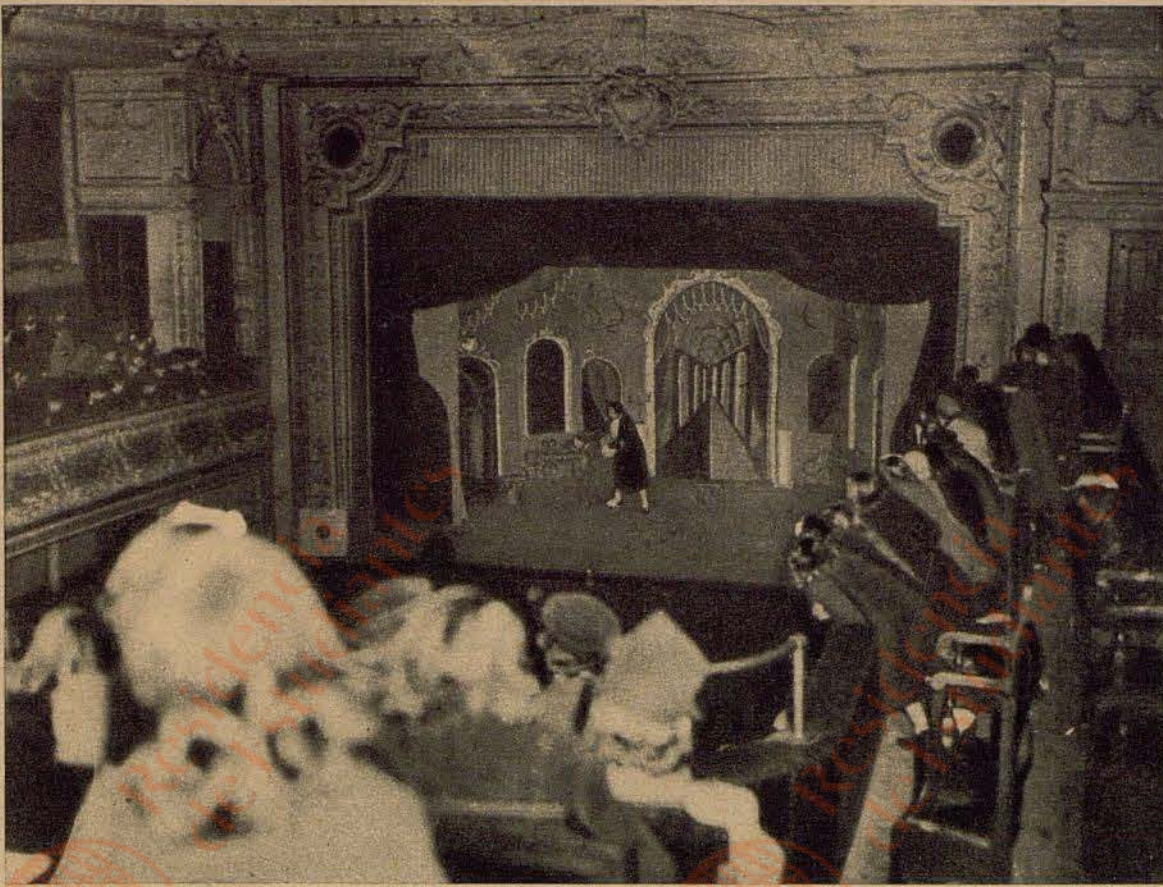

Yine "Boş Yere Gürültü" piyesinden bir sahne—Beatrice ve Benedict birarada.

Fotolar : M. MOLLO tarafından.

Çocuk ve Tiyatro

Londra "Çocuk Tiyatrosu," İngiltere'nin diğer bölgelerinde de oyunlar verecek. 15 kişilik bir "Gezgin Tiyatro Trup" kurmuştur. Resimde Trup'un Liverpool'da verdiği "Pamuk Prenses" piyesinden bir sahne görülüyor. Heyetin, senede dört çocuk piyesini sahneye koyabilmesi için gereken bütün tertibat alınmış bulunuyor.

Tiyatro müdürü Bay Anderson'un amacı; kısa bir zamanda temamiyle çocuklardan kurulu ve yalnız çocuk için oyun verecek bir tiyatroyu gerçekleştirebilmektir.

İki saatlik, neşe içinde geçen bir temsilden sonra, yavrular, kendilerine bu güzel günü veren sanatkarları alkışlıyorlar. "Trup"un başkanı, daha başka piyeslerin de yakında oynanacağını bildirmiştir. Bu haber, çocukların neselerini birkat daha arttırmıştır. Artislerinin emrinde, 750 den aşkın muhtelif elbiseler bulunmaktadır.

"Pamuk Prenses" piyesinin tam çocuk ruhuna uygun olarak yazılmış bulunması, kazandığı muvakkakiyetin büyük sırrıdır.

"Gezgin Trup"un Liverpool'un Garrison Tiyatrosunda verdiği oyunlar, her hafta 2.700 çocuk tarafından seyredilmektedir. Oyunlara, çocuklardan başka, yalnız öğretmenlerinin gelmesine müsaade edilmektedir. Piyes için daha 4.000 çocuğun bilet istemesi, "Pamuk Prenses" piyesinin onbeş gün daha uzatılmasını gerektirmiştir.

Çocuk ve Sihat

Bugün, çocuğun doğumundan, büyüyerek, faydalı bir vatandaş haline gelmesine kadar geçen müddet zarfında yapılması gereken ödevler, tamamen plânlanmış bulunmaktadır.

Çocuk büyütmede en önemli nokta, ebeveyninin, yavruyu daimi bir mürakabe altında bulundurmasıdır. Akıllı bir annenin ; muntazam surette bir kayıt tutarak, buraya, çocuğunun muayyen zamanlarda aldığı kiloyu, sihatinde görülen değişiklikleri, edindiği huyları, gösterdiği alâka ve zekâ gelişmelerini yazması gerekir. Bu kayıtlar, ileride, çocuğun istikbalini kararlaştırmak gerektiği zamanlarda ; okula verildiğinde ve onun gerek tahsili ve gerekse hayata hazırlanması ile meşgul olacak kimselere tesliminde, çok büyük bir önem kazanır. Yine, çocukluk çağlarının notlarını taşıyan bu kayıtlar, çocuğun bazen altbilicinde kalmış isteklerini ve istidadını göstermeğe yarar.

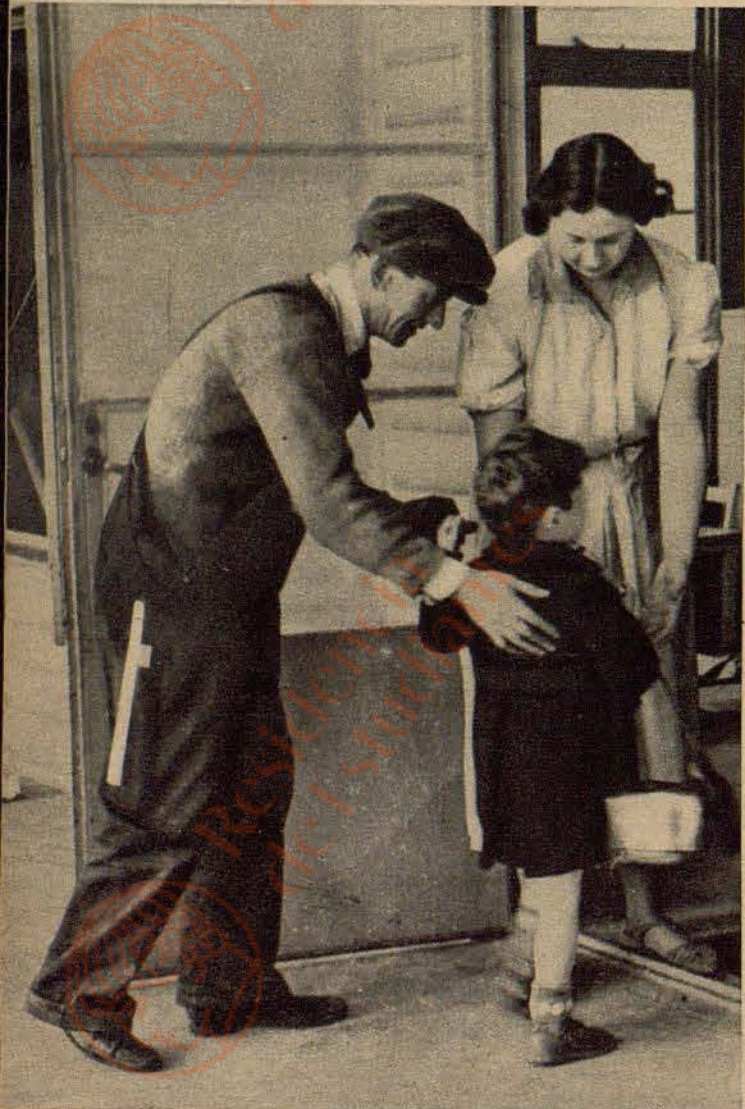
İlk çocuk, tecrübesi olmayan her anne için, büyük muammalarla dolu görülür. Fakat, bugün, çocuk hakkında hazırlanmış tavsiyeler ve izahat, bu genç anneler tarafından belenecek olursa, ilk yavrularını bilgisizlik güçlüğüyle karşılaşmadan yetiştirmeye yarar.

İlk düşünülmesi gereken şey, doğan çocuğun her hangi bir itiyada sahip olmadığıdır. Yavru herşeyi, etrafındakilerin hareketlerinden kapar. Buna göre, iyi itiyatlı ve kuvvetli ahlâklı çocuk sahibi olmak isteyen ailelerin, çocuğuna, eldengeldiği kadar muntazam bir hayat temin etmeleri ve onun önünde en dü-rüst bir şekilde hareket etmeleri esastır. Küçük yavruyu, adeta bir fotoğraf makinesi olarak telâkki etmelidir.

Çocuğun gerek ahlâk ve gerek zekâ bakımından gelişmesinden - en fazla onunla birlikte bulunan - annesi mesuldür. Onun için, annenin çocukla meşguliyetlerinde, elinden geldiği kadar, yavrunun zekâsını açacak yardımlarda bulunması ve çocuğun çalışma-eğlenme vaktilerini uygun ayarlaması lâzımdır.

Çocuğun - kız veya erkek - zinde bir vücade malik olması, şüphesiz, her ailenin en büyük arzusudur. Bu isteği gerçekleştirmek için, yalnız ailelerinin çalışmaları kâfi değildir. Bu alanda, okullarının, spor birliklerinin ve sihat servislerinin de meşgul olması gerekir. Burada, İngiliz yavrularının atletizm yaptıkları görülmüyor.

Harp yıllarında, kadın ve erkeğin, harp endüstrisinde ödev alması, çocuklarına bakılması için birçok "yuvaların" ve ana okullarının açılmasını gerektirmiştir.

Bu yuvalara alınan yavrular, aileleri fabrikalarda ve diğer önemli işlerde çalışırken, burada bilgili - ve çoğu gönüllü - hemşireler elinde dikkatle bakılırlar.

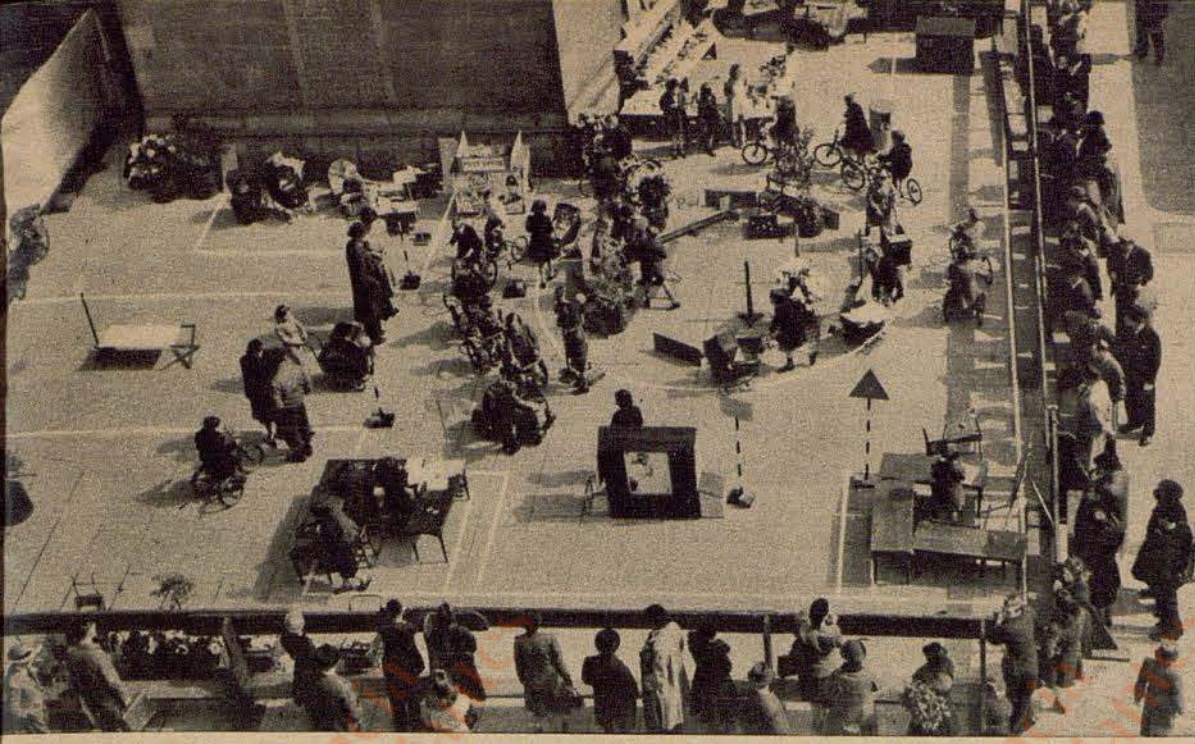
Yavruları her türlü hastalığa karşı korumak için gereken tertibat alınmıştır. 13 aylık bir çocuğa, difteri aşısı yapılıyor

Temizlik, herşeyden evvel gelir. Bu yavrular sabah tuvaletlerini yapıyorlar. Bu yuvalarda her türlü sıhhi tertibat vardır.

Çocuk ve Yarın

İngiliz ilk okulları, çocuğa yalnız bilinen dersleri vermekle kalmamakta, fakat onları yarın için de hazırlamaktadır. Küçük yaştan, şehir içinde dolaşan vasıtalarla alıştırılan bu yavrular, biraz daha büyüyüp şehir sokaklarında yürümeğe başladıklarında, nakil vasıtalarını öğrenmiş, sokak tehlikelerini iyice kavramış olacaktırlar.

Okullarda, çocukların müzik sevgisini ve bilgisini de arttırmak için, elden gelen herşey yapılmaktadır. Mesela resimde görülen yavrular, kendilerine verilmiş olan muhtelif musiki aletlerini çalarak, adeta bir konser veriyorlar. Şüphesiz, başlangıç oldukça gürültülü geçer, fakat gelecek yıllar, aralarında büyük kabiliyetler bulacaktır.

Eskiden bir çok kimseler : "Çocuk bir muam-madır" derlerdi. Bugün çocuk üzerinde yapılan incelemeler ve yavruların birçok sahada elde etmiş oldukları başarılar, çocuğun - fırsat verildiğinde - zekâsını ve duygularını gösterecek kabiliyette olduğunu belirtmiştir. Şimdi ilk okul ders kadroları içinde alınmış bir çok yeni dersler-ritmik dans, yağlı boya resim, müzik ve benzerleri, çocuğun bütün bu alanlarda istediği gibi çalışarak, hangisine en fazla yatkın olduğunu göstermeğe yarıyor.

Bilhassa bu harp yıllarında doğmuş olan durumlar, fennin gösterdiği süratli terakki, çocuk duygularını ve bilgisini, evvelki nesillerden çok daha önce geliştirmektedir. Bunu göz önünde tutarak, çocuk maarif plânında birçok rasyonel değişiklikler yapılmaktadır. Bütün bu hazırlıklardan sonra, çocuğun, zamana en uygun şekilde yetiştirilmesinin gerçekleşeceği tabiidir. Herşeyden önce, çocuğu, ileri bir görüşle yetiştirmek lâzımdır.

Biraz daha yaşı ilerlemiş çocuklara - bilhassa erkeklerle - fen sanat sevgisi aşılanmaktadır. Atelye ve fabrikalarda yetiştirilen bu gençler, yarının elemanlarıdır.

Kız çocukların, tabiaten, ritmik danslara bir sevgisi vardır. Bunların bu yatkınlıklarını tekemmül ettirmek, sihat bakımından olduğu kadar, ince zevklerini geliştirmek noktasından da önemlidir. Bu küçük balerin, belkide yarının yıldızlarından biridir.

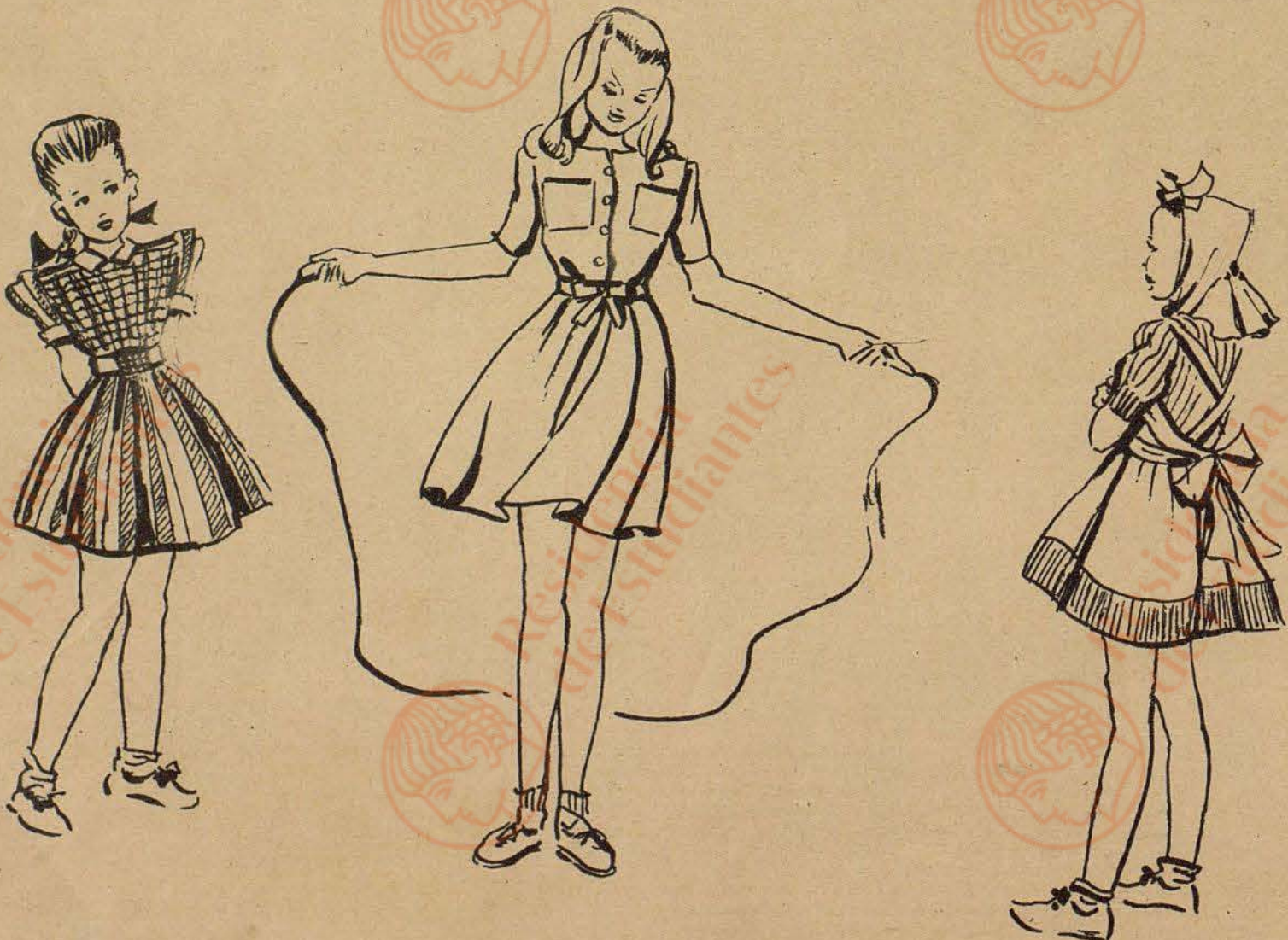

Resim, bütün çocukların hayatlarında büyük bir rol oynar. Son yıllarda Londra'da teşhir edilen çocuk resim sergileri büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Altı yaşındaki bu yavrunun yaptığı tablo, çocuk görüşünün tam bir örneğidir.

Aıneler çocuklarının - bilhas-
sa kız çocuklarının - elbise-
lerini seçerken, bu işe çok önem
vermeliler ve çok titiz davran-
malıdırlar. Bunun sebebi çok
açıktır: Modanın, çocuk giyim-
lerindeki tesiri pek okadar bü-
yük değildir; buna mukabil, ço-
cuğun zevkini terbiye bakımın-
dan, seçilecek elbiselerin çocu-
ğa en uygun, onun yeni uya-
nan benliğinde güzele ve iyiye
karşı bir bağlılık yaratacak gü-
zellikte olması çok önemlidir.
Bu suretle, küçük yaştan este-
tik duyguları terbiye edilme-
ye başlayan çocuk, genç kızlık
çağına gelipte kendi elbiselerini
kendisi seçmek hakkını kazandı-
ğı zaman, incelmış duygusu ve
zevki sayesinde - bir çok genç
kızların giyimlerinde gördüğü-
müz uygunsuzluklara düşmeye-
rek - kendine en yaraşan ör-
nekleri seçmesini bilecektir.

İşte, İngiltere'nin çocuk bahçelerini ve
parklarını dolduran kız çocuklarının
giydikleri elbiselerden birkaç örnek.
Bu elbiselerin hepsi yünden yapılmış
olmakla beraber, aynı örnekleri, daha
ince ve hafif malzemeden yapmak
kolay bir iştir. Sağdaki küçük kızın
giydiği bere ve palto, sarı renkte
Şetland yününden yapılmıştır. İyi ke-
silmiş ve düz biçimde olması, çene
altından iliklenen küçük yakası, ço-
cuk giyiminde aranan noktaları kar-
şılamaktadır. Aşağıdaki birinci elbi-
se, arkadan iliklenmektedir. Kolka-
pakları ve yakası takmadır. Bu ör-
nek yollu ipekten yapılırsa, yaz gün-
leri için çok uygun olur. Ortadaki
elbisenin hususiyeti, bol etekli olma-
sındadır. Bu örnek, genç kızlık çağı-
na yaklaşanlar için düşünülmüştür.
En sağdaki küçük kız ise, çocukla-
rın en sevdikleri örneklerden birini,
küçük önlüklü Hollanda biçimi, yaz
için çok uygun bir elbise giymektedir.

YAZLIKLAR

Başlıklardan bıkan ve onları (demode) sayan kız çocukları, şimdi şapkaya sevgi besleyorlar. Burada verdiğimiz, hasırdan yapılmış ve renkli kurdela ile süslenmiş üç örnek, yavruların isteklerini karşılayacak güzelliktedir. Bu örneklerin çizilişlerinde - değişik saç tuvaletleri - göz önünde tutulmuştur. Şapkalar, renkli yollarla süslenmiştir.

Bir atlı-karınca etrafında neşe içinde dönen bu sevimli türk çocukları da, emprime basmalardan yapılmış sade elbiseler giymektedirler. Basmadan yapılmış elbiselerin, çocukların oynamasına en elverişli örnekler olduğuna şüphe yoktur. Kumaşlar, canlı renklerden ve eğlenceli desenlilerinden seçilirse, yavruların giyimine daha uygun olur.

İşte, sıcak yaz günlerinde küçüklerin giyebilecekleri iki güzel örnek. Bir nevi kombinezon şeklinde yapılmış olan birinci örneğin hususiyeti; elbisenin plisel ve omuzlardan askılı yapılmış olmasıdır. Bilhassa ince vücutlu kızlar için düşünülmüştür. Diğer, göğüsük biçiminde yapılmıştır. Omuz kenarlarından bele kadar inen geniş büzmeler, kol yerini tutmakta, ve cep kenarlarına inerek kapak yerine geçmektedir.

Dokuz yaşından itibaren süratle boy atmaya başlayan birçok kızların vücutları çok ince ve kolları, bacakları çok uzun görünmeye başlar. Bunun önünde, ancak, diz kapığına kadar inen elbiselerle ve yarım kollarla geçmek mümkündür. Bu yaşta çok çabuk boy atmaları, elbiselerin az bir zaman sonra kısa gelmesini doğurabilir. Bunun için de, etek ve kol kenarları kıvrımlarına biraz fazla pay vermeli ve gerekince uzatmalıdır. Omuzların geniş tutulması da, zayıflığı örten çarelerden biridir. Örnekler, yünden, ipekten ve muhtelif emprimelerden yapılabilir.

**Çocuk
Bayramı**